

Børnerådet

Social- og Integrationsministeriet
Att. Maja Marker
mma@sm.dk

København den 30.01.2013
J.nr 3.7.27/AMC

Høringsvar på forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb.

Børnerådet kan tilslutte sig forslaget i sin helhed, da Børnerådet vurderer, at lovforslaget vil medføre en øget beskyttelse af barnet, herunder tilgodese barnets bedste yderligere i lovgivningen. Børnerådet mener, at ændringerne er nødvendige, efter alt for mange eksempler hvor vægtning af barnets bedste samt inddragelse af barnets perspektiv ikke har været i overensstemmelse med lovgivning eller god praksis.

Samtaler med børnene

Børnerådet mener, at det er hensigtsmæssigt, at hvis der er sket samtale umiddelbart forinden ifm. § 50 undersøgelsen, så kan samtale efter § 48, stk. 1 undlades. Det må formodes at kunne forvirre barnet eller give indtryk af, at kommunen søger et bestemt svar eller ikke har lyttet til barnets ytringer ved første samtale, hvis barnet umiddelbart to gange efter hinanden spørges om det samme. Børnerådet vil understrege, at det afgørende er *kvaliteten* af og formålet med samtalen, ikke antallet af samtaler. Dette kan med fordel fremhæves.

Der er i lovforslaget en tilføjelse i stk. 1, om at samtalen kan finde sted uden samtykke og tilstedeværelse fra forældremyndighedsindehaveren, når hensynet til barnets bedste taler herfor. Børnerådet er af den overbevisning, at tilføjelsen vil medvirke til at sikre, at barnet fx ikke intimideres under mødet eller får endnu sværere ved at fortælle noget, som eventuelt kan opfattes grimt, om forælderen.

Børnerådet bifalder, at der i § 50 tilføjes et nyt stk. 3, hvor der stilles krav om samtale med barnet. Børnerådet mener, at det vil medvirke til, at kommunerne indhenter barnets synspunkt i videst mulige omfang. Børnerådet er fortalende for, at der gøres grundige forsøg på at inddrage barnets synspunkter, og kan derfor tilslutte sig, at kommunen skal søge oplysninger tilvejebragt om barnets synspunkter, såfremt samtalen ikke kan gennemføres.

Bisidder

Børnerådet kan tilslutte sig permanentgørelsen af børns ret til en bisidder, da det sender et klart signal om, at børn bør have mulighed for at medbringe en person, som er der for at forklare barnet, hvad de forskellige ting betyder, samt for at støtte barnet til at fortælle det, barnet ønsker skal frem. Børnerådet vil i denne forbindelse fremhæve nødvendigheden af en tydeliggørelse af, hvad det at være bisidder indebærer i forhold til barnet. Børnerådets anbringelsesundersøgelse viste, at mange børn er i tvivl, om hvilke roller de forskellige personer har. En præcisering af formålet med de forskellige personer, som barnet kommer i kontakt med, herunder bisidder, kontaktperson og støtteperson kunne være medvirkende til at øge barnets forståelse af situationen og de tiltag, der berører barnet.

Mistanke om overgreb

§ 72, stk. 1, 2 pkt. som udover "den unges bedste" nu kommer til at indeholde en uddybning om beskyttelse af barnet ift. sundhed og udvikling og beskyttelse mod overgreb, er efter Børnerådets

Børnerådet

opfattelse i klar overensstemmelse med Børnekonventionens ordlyd, og Børnerådet kan derfor tilslutte sig dette.

Børnerådet er meget tilfreds med tilføjelsen i § 71, som pålægger børne- og ungeudvalget at afbryde samvær med en person, som er under mistanke for overgreb, også mod andre end det barn, som samværet vedrører, da det vil medvirke til at forhindre, at eventuelle overgreb kan fortsætte. Børnerådet er enig i, at hensynet til barnet bør vægtes højest i tvivlstilfælde. Børnerådet vil endvidere fremhæve samspillet med forældreansvarsloven, som i fællesskab med denne bestemmelse øger sikringen af barnets tarv.

Underretninger

Ankestyrelsens kulegravning fra 2012 af sager om overgreb mod børn og unge viser, at der er behov for at kvalitetssikre kommunernes behandling af underretninger. Derfor kan Børnerådet tilslutte sig en rettidig systematisk registrering og vurdering med henblik på at afklare, om barnet har behov for særlig støtte. At ansvaret lægges hos kommunalbestyrelsen er positivt, da det er langt mere håndgribeligt og forpligtende, end hvis ordet "kommunen" var brugt.

Kravet om, at kommunalbestyrelsen indenfor 24 timer vurderer, hvorvidt barnets sundhed eller udvikling er i fare, og om der er behov for at iværksætte akutte foranstaltninger, er efter Børnerådets opfattelse en klar forbedring i forhold til tidligere praksis. Børnerådet bemærker, at som en del af kommunens vurdering bør inddragelse af barnet være en selvfølge.

Børnerådet tilslutter sig, at det pålægges kommunalbestyrelsen at genvurdere sagen, hvis der modtages underretning om et barn, der allerede er iværksat foranstaltning overfor. I den forbindelse vil Børnerådet dog understrege vigtigheden af, at det tilføjes, at der skal ske søskende-undersøgelser i tilfælde af underretning. På den måde sikres det, at også for eksempel yngre søskendes forhold undersøges med henblik på eventuelt forebyggelse.

I tilfælde hvor der sker underretning om overgreb fra barnets forældres side, skal der endvidere holdes samtale uden samtykke eller tilstedeværelse fra forældremyndighedshaveren. Børnerådet vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at ministeriet i lovteksten skriver "skal", mens der i de tilhørende bemærkninger på side 57 står, at en samtale uden samtykke og tilstedeværelse i disse tilfælde altid vil bero på en konkret vurdering af underretningen. De to ting kan være modsigende. Det bør specificeres, hvilke konkrete kriterier, der skal vurderes på, så sagsbehandleren kan foretage en sikker vurdering til gavn for barnet. Børnerådet vil anbefale, at det tilføjes i lovteksten, at barnets bedste vægtes højest i denne vurdering. Børnerådet ønsker endvidere tilføjet, at der under samtalen og efter denne skal ske løbende orientering af barnet, så barnet ved, hvad der sker og skal ske. Uvidenhed og usikkerhed er en kilde til bekymring og problemer hos barnet, mens orientering af barnet ud fra barnets alder og modenhed kan sikre samarbejdet og det videre forløb, samt barnets tiltro til myndighederne.

Præciseringen om underretning ved skolefravær, mener Børnerådet, er glimrende, da den sikrer samspil mellem de forskellige faggrupper. Den har i øvrigt god sammenhæng med de ikke-lovmæssige tiltag, som nævnes i bemærkningerne side 7, særligt Oplysningskampagnerne for fagfolk og Understøttelse af kommunernes beredskaber. Børnerådet mener, det bør tilføjes, at der skal ske underretning, hvis et barn bortvises fra skolen, så det sikres, at socialforvaltningen også i de tilfælde kan tage hånd om sagen.

Børnerådet kan tilslutte sig, at det er kommunalbestyrelsen, som skal underrettes, hvis der er grund til at antage, at der er behov for støtte til et barn.

Børnerådet

Børnerådet er enig i præciseringen i loven om, at fagpersoner, der har underrettet, skal orienteres af kommunalbestyrelsen om, hvorvidt der er iværksat en foranstaltning, samt at kommunalbestyrelsen endvidere kan orientere om foranstaltningens type, hvis oplysningen kan have betydning for den støtte, som fagpersonen efterfølgende skal udøve overfor barnet. Det er Børnerådets forventning, at det modvirker, at personen, som underretter, står tilbage uvidende og eventuelt klager unødvendigt til kommunen eller Ankestyrelsen. Det fremmer endvidere det tværfaglige samarbejde at orientere, samt muliggør at fagpersonerne omkring barnet kan målrette indsatsen på en koordineret måde. Børnerådet vil understrege vigtigheden af, at tavshedspligten overholdes, samt at barnets bedste og rettigheder i forbindelse med orienteringen skal vægtes højest. Der findes eksempler på underretninger, som ikke har været underbyggede eller sandfærdige. Derfor er det påkrævet at tage udgangspunkt i barnets bedste ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt.

Om kommunalbestyrelsens pligt til udarbejdelse af skriftligt beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn.

Børnerådet kan tilslutte sig, at der sker en sikring af, at der til enhver tid i enhver kommune findes procedurer og værktøjer i forbindelse med overgreb mod mindreårige, idet man derfor kan forvente, at kommunen kan tage professionelt hånd om en sådan opgave, uanset kommunens størrelse, erfaring eller andet. Børnerådet finder, at beredskabet er afgørende i understøttelsen af, at det kommunale fagpersonale bliver i stand til at opspore adfærd, som kan være udtryk for, at barnet er udsat for overgreb.

Rådet mener, at der i forbindelse med den årlige revision af beredskabet i lovteksten skal stå "at kommunen skal forholde sig til, om kommunen har tilstrækkelige, herunder den fornødne kvalitet i tilbud til børn udsat for overgreb, til at børnene kan få en indsats, der imødekommer deres behov", da kommunalbestyrelsen efter Serviceloven skal sørge for de nødvendige tilbud.

Børnerådet vil fremhæve muligheden for at udveksle oplysninger politi, sociale myndigheder og anklagemyndighed imellem som særdeles positiv, da Børnerådet vurderer, at det er i barnets interesse, at denne mulighed specificeres overfor de implicerede myndigheder. Ankestyrelsens kulegravning af sager om overgreb mod børn og unge har vist, at samarbejdet ikke har fungeret hensigtsmæssigt, herunder at vigtige oplysninger ikke er kommet videre fra den ene myndighed til den anden. Børnerådet vil endvidere foreslå, at det også bliver muligt for de implicerede myndigheder at udveksle oplysninger med Statsforvaltningen, såfremt der verserer en sag der samtidigt.

Børnerådet tilslutter sig de ikke-lovfæstede initiativer omkring oplysningskampagner for fagfolk om underretningspligt, børns rettigheder og overgreb, Uddannelse og efteruddannelse af relevante faggrupper, Styrkelse af organisering mv. på børneområdet, vejledningsmateriale om lukkede familier, Udvikling af beredskaber og børnehuse samt styrkelse af indsatsen overfor børn med krænkende adfærd, da de mange sager har vist, at fagpersoner ofte ikke kender de skridt, der skal tages, når et barn mistrives eller hvilken adfærd, der skal ses efter. Særligt de faggrupper, som har med normalområdet at gøre, er ofte ikke klædt på til at håndtere særtilfælde, herunder mistanke om overgreb eller børn med anderledes eller krænkende adfærd.

Børnehuse

Børnerådet har gennem en årrække aktivt arbejdet for etableringen af Børnehuse i Danmark. Rådet medvirkede til "Notat om national model for Børnehuse i Danmark" (oktober 2009), som en arbejdsgruppe under Forskningsnetværket om seksuelle overgreb mod børn har stået bag. Videre har rådet været repræsenteret i den arbejdsgruppe, der blev etableret i 2012 i Sundhedsstyrelsens regi, og hvis anbefalinger refereres i lovforslaget si. 26 f.

Børnerådet

Udkastet ligger tæt op ad de anbefalinger, som tidligere er blevet fremsat af Børnerådet, og rådet kan med nedenstående kommentarer tilslutte sig forslaget.

Børnerådet har sammen med bl.a. Kommunernes Landsforening, Dansk Psykolog forening og JanusCentret stået for det synspunkt, at husene organisatorisk skal forankres i kommunerne, bl.a. fordi den særlige hjælp, der skal ydes børnene i husene, primært er af psykosocial karakter. Husene bør altså som udgangspunkt ikke etableres og integreres i hospitalsvæsnet, fordi kun de færreste børn udsat for overgreb har brug for lægelig behandling. Hertil kommer, at nærhedsprincippet, som repræsenterer et grundlæggende hensyn til børnene i den ovenfor nævnte model, ikke tilgodeses ved en anbringelse af børnehuse i de store såkaldt højt specialiserede sygehusfunktioner, der er godkendt af Sundhedsstyrelsen til at varetage funktionen vedr. seksuelt misbrugte børn og unge, og som er beliggende i Århus, København og Odense.

Efter lovforslaget etableres husene i et tværkommunalt regi, baseret på et til to huse i hver region, men i meget nær tilknytning til de højt specialiserede sygehuse.

Den praktiske gennemførelse af ordningen må følges nøje og evalueres inden for en årrække med henblik på, om det er lykkedes at etablere en løsning med barnet i centrum. Særligt bør der være fokus på etableringen af et reelt tværsektorielt samarbejde mellem sygehuse og kommuner.

Plejefamilier, der ønsker at adoptere

Børnerådet kan tilslutte sig, at kommunalbestyrelsen ved anbringelse med henblik på adoption så vidt muligt skal anbringe barnet hos en plejefamilie, der er indstillet på adoption. Såfremt der tidligt i forløbet fra kommunalbestyrelsens side tages stilling til, om adoption skal effektueres og der derefter vælges plejefamilie på den baggrund, kan det sandsynligvis forhindre genanbringelser og tab af voksenpersoner.

Børnerådet mener, at ud fra et børneperspektiv er tiltaget om støttetilbud til plejefamilier ved adoption positivt, da det sigter mod en lettere, mere glidende overgang for barnet.

Konsekvenstilrettelser

- Børnerådet vil gøre opmærksom på, at der i lovforslaget ikke er nævnt en konsekvensrettelse af § 168, stk. 2, som omhandler klagemulighederne for barnet, som er fyldt 12 år, til Ankestyrelsen over afbrydelse af samvær. Barnet bør kunne klage over enhver afbrydelse af samvær, set fra et retssikkerhedsmæssigt perspektiv. § 168, stk. 2 bør derfor konsekvensrettes, såvel som § 74, stk. 1, nr.8 er blevet det, ift. at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om afbrydelse af samvær.
- Børnerådet kan tilslutte sig, at kommunens udgifter til konsulentbistand efter § 11, stk. 3 til familier med opholdstilladelse efter Udlændingeloven også dækkes af staten, så det er ens for alle børn med ophold i Danmark.

Børnerådet vil afsluttende understrege følgende:

- De ikke lovfæstede initiativer vil blive fulgt nøje af Børnerådet, idet Børnerådet anser disse delelementer som særdeles afgørende for lovforslagets samlede succes.
- Børnerådet bemærker, at de af ministeriet nævnte initiativer omkring brobygning mellem faggrupper ikke eksplicit er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget. Børnerådet finder det bekymrende, hvis de initiativer, som er nævnt i ministeriets faktaark af 09.09.2012, ikke tilføjes i bemærkningerne til lovforslaget.

Børnerådet

- Børnerådet vil på det kraftigste opfordre til, at uddannelse og efteruddannelse får afgørende vægt. Dette særligt i forhold til udvikling af sagsbehandleres kompetencer til afholdelse af børnesamtaler, så det sikres, at barnet føler sig trygt til at fortælle om eventuelle ubehagelige oplevelser og modsat ikke stilles kraftigt ledende spørgsmål. Uddannelse i hvordan magtanvendelser undgås er særdeles vigtigt, viser Børnerådets anbringelsesundersøgelse. Børnene oplever magtanvendelser som overgreb, og magtanvendelser skal som udgangspunkt undgås, herunder skal andre pædagogiske tiltag forsøges først, men dette er desværre langt fra tilfældet på alle sociale døgntilbud for børn og unge.
- Endelig mener Børnerådet, det er essentielt, at kommunernes registrering af underretninger ikke kun bruges af kommunerne internt, men også af Social- og Integrationsministeriet i en central registrering. Børnerådet vil endvidere fremhæve behovet for en central registrering af magtanvendelser, da det må være et naturligt indhold i overgrebspakken, at der sker en central registrering af magtanvendelser, for på den måde at kunne forebygge fysiske overgreb fra personalets side samt monitorere udviklingen på både lokalt og nationalt plan. Derved øges sikkerheden for, at ingen børn udsættes for unødvendige og ulovlige magtanvendelser.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Maja Marker
Social- og Integrationsministeriet

mma@sm.dk

29. januar 2013

Vedrørende høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Danmarks Lærerforening takker for muligheden for at kommentere det fremsendte lovforslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Foreningen vil hermed gerne bakke op om de forskellige lovinitiativer, der følger af den indgåede aftale om en "Samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb".

Foreningen vil gerne udtrykke sin tilfredshed med, at der fremover kommer krav om kommunal opfølgning på en underretning inden for 24 timer. Ligeledes er foreningen tilfreds med, at der fremover skal gives en tilbagemelding til den fagperson, fx en lærer, der har underrettet, med mindre særlige forhold gør sig gældende.

Det er også positivt, at der altid skal gennemføres en separat samtale med barnet/den unge umiddelbart efter modtagelsen af en underretning om overgreb, medmindre særlige forhold taler imod det. Foreningen vil dog gerne påpege nødvendigheden af, at disse samtaler gennemføres af særligt kvalificeret personale af hensyn til barnet/den unge.

Foreningen ser frem til en styrkelse af det tværfaglige samarbejde om udsatte børn og unge. Det er foreningens håb, at der i dette tværfaglige samarbejde vil være stor fokus på udsatte børn og unges skolegang. For det er af stor betydning for alle børn og unge at opnå gode resultater i skolen og trives med sine klassekammerater.

Med venlig hilsen

Ander Bondo Christensen
Formand
Danmarks Lærerforening

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

28. januar 2013

Hørings svar til lovforslag om beskyttelse af børn mod overgreb

TABUKA, Landsforening for nuværende og tidligere anbragte, takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om beskyttelse af børn mod overgreb.

I TABUKA er vi glade for lovforslaget, som forhåbentlig kan forhindre, at kommunerne svigter i sager om overgreb, som vi har set det i de senere år. Vi er dog ikke helt overbevist om, at lovforslaget er tilstrækkeligt, fordi de alvorlige sager måske i lige så høj grad er resultat af kommunernes økonomiske problemer, som får dem til at gå på kompromis med kvalitet og lovens krav i børnesagerne. Vi skal derfor anbefale, at lovforslaget følges op af en udvidelse af kommunernes økonomiske spillerum i børnesagerne. Det kan f.eks. ske ved at ændre refusionsordningen, der i dag lægger en stor byrde på kommunerne.

Vi er enige i, at kommunerne i § 19.5 skal forpligtes til at vedtage overgrebsberedskaber. Det kan forhåbentlig skærpe kommunens opmærksomhed om overgreb og gøre det lettere at gribe ind.

Vi er meget glade for, at reglerne om samtaler med børnene og de unge skærpes og udvides. Det sker i § 50.2 i forbindelse med undersøgelsen af sagen og i §155 a.2, når der kommer en underretning om, at et barn er udsat for overgreb. I begge tilfælde

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

bliver samtalen obligatorisk – hvilket den burde have været allerede, fordi man ikke kan arbejde seriøst i de situationer, hvis man ikke taler med barnet.

Vi må derfor vende os skarpt mod den forringelse, der desværre også er af reglerne om børnesamtale. Samtaler efter § 48.1 skal ikke kunne undlades, hvis der inden for de seneste fire måneder har været en samtale efter § 50.2. Vi kan slet ikke forstå den bestemmelse, som er ubegrundet og misforstået. De to samtaler har forskellige anledninger og indhold – den ene handler om at afdække sagen, den anden om at snakke med barnet om, hvad der skal ske, når sagen er belyst. Vi har som tidligere anbragte mange, bitre erfaringer med, at der er sket vidtgående ting med os, uden at der er talt med os. Det er absolut ikke noget problem, hvis loven slår fast, at der både skal holdes en 'undersøgelsessamtale' og en 'informations/inddragelsessamtale', når der skal besluttes. Det vil opleves naturligt og fornuftigt af børnene. Det kan endelig sikre dem en lidt mere ordentlig information og inddragelse. Overvejelsen om, at det skulle kunne være en belastning, som nævnes i bemærkningerne, er skudt helt ved siden af. Hvis man synes, at samtalerne ligger for tæt, eller at det kan forvirre barnet, at der er to, så må man løse det ved at forklare børnene, hvordan det hænger sammen. Det kan de forstå.

TABUKA kan støtte, at der bliver en større adgang til at udveksle oplysninger mellem myndigheder i overgrebsager. Vi håber, at det kan forhindre nye sager, hvor politi, kommunale myndigheder og familieforvaltningen ikke fortæller hinanden, hvad de ved.

De nye, regionale børnehuse til overgrebsager betragter vi som et meget stort fremskridt. Erfaringerne fra især Island viser, at de kan være af stor betydning i overgrebsager. Vi vil opfordre til, at de regler, som ministeren skal fastsætte efter § 50 a.3 udformes, så den særlige viden, der vil blive oparbejdet i husene, kan blive bredt tilgængelig for kommunerne. Det er netop et af de positive resultater af børnehuset i Island, og det bør det også være her. Husene kan f.eks. tilknyttes VISO kontraktligt som specialistenheder.

TABUKA bakker op om, at børn og unges samvær med personer, som mistænkes for eller har begået overgreb skal overvåges tæt eller stoppes. Reglerne om, hvornår det

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

sker, bør gøres så tydelige, at det ikke bliver en subjektiv overvejelse om 'mistanke', der afgør det.

Reglerne i § 155 om behandling af underretninger finder vi rigtige – faktisk indlysende. Igen er vi overraskede over, at det skal være nødvendigt at lovgive om indlysende procedurer. Det kommer sikkert til at koste noget, fordi kommunerne skal have et beredskab 24-7, hvilket de ikke i praksis har i dag. Det understreget, at kommunerne skal have tilført penge, så de får råd til at opbygge det beredskab.

Også forslaget i § 155 a om, at man skal genvurdere sagen, når man modtager underretning om et barn, der allerede er i en foranstaltning virker selvindlysende, men TABUKA bakker det selvfølgelig op.

Endelig kan TABUKA kun bakke fuldt op om forslaget om, at bisidderordningen til børn efter § 48 a skal være permanent.

Med venlig hilsen

Bente Nielsen

Formand for TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte

Social- og
Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Børns Vilkår
FOR BØRN I DANMARK

Børns Vilkår
Trekronergade 126 F, 2. sal
2500 Valby

29. januar 2013

Hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service.

Overordnet set mener Børns Vilkår, at overgrebspakken er et godt udgangspunkt for det videre arbejde med de særligt udsatte børn.

Børnesamtalen

Børns Vilkår synes det er endog meget positivt, at det nu fremgår i § 50, stk. 3, at sagsbehandlerne er forpligtede til at tale med barnet eller den unge i forbindelse med en § 50 undersøgelse. Børns Vilkår så dog gerne, at der ikke i bestemmelsen var indskrevet en mulighed for at undlade denne samtale. Det er vores opfattelse, at en sådan samtale aldrig bør undlades, men alene tilpasses barnet eller den unges alder, modenhed og sindstilstand. Det er endvidere vigtigt at sagsbehandleren er lydhør, såfremt barnet ikke ønsker at medvirke, eller ikke har så meget at tilføje. Dette skal dog være barnets valg og ikke sagsbehandlerens. Det er Børns Vilkårs erfaring fra sagerne i vores bisidderafdeling, at kommunerne ofte undlader at tale med barnet med henvisning til "hensynet til barnet" også i sager, hvor det ville være hensigtsmæssigt at tale med netop barnet, og hvor barnet også ønsker at blive hørt.

Ændringen af § 48, stk. 1, hvor man åbner mulighed for at undlade børnesamtale forinden iværksættelse af en foranstaltning, såfremt der umiddelbart forinden har været afholdt en børnesamtale ved gennemførelsen af en § 50 undersøgelse, synes vi er problematisk. Det er vores erfaring fra bisiddersagerne, at det ofte er afgørende for barnets vurdering af, hvorvidt en foranstaltning er en succes og dermed også noget barnet ønsker at medvirke til og samarbejde om, at man har sat sig ned og talt med barnet om, hvad konklusionen på de gennemførte undersøgelser (herunder § 50) er, og hvad der nu skal ske. Vi mener derfor ikke, at det er hensigtsmæssigt at undlade denne samtale – uanset at man tidligere har talt med barnet.

Det skal dog understreges, at det kræver, at samtalen ikke er en gentagelse af tidligere samtale. Barnet må ikke føle, at det bliver spurgt om det samme igen, eller igen skal fortælle en historie, som det måske har været meget svært at dele ved første samtale. Børns Vilkår mener, at det er af afgørende betydning for samarbejdet med barnet, og de iværksatte foranstaltningers succes, at barnet er hørt og orienteret i det omfang det selv ønsker og kan magte det. Det er særdeles vigtigt, at det er hensynet til barnet, der afgør omfanget af inddragelsen og ikke andre ikke-saglige hensyn.

Bisidder

Børns Vilkår kan fuldt ud tilslutte sig forslaget om at gøre muligheden for bisidning permanent.

Børns Vilkår så dog gerne, at det tilføjes i § 48, stk. 1, at myndigheden så tidligt som muligt i sagsforløbet skal oplyse barnet eller den unge om retten til at lade sig bistå, samt vejlede barnet om de forskellige bisidningsformer, herunder professionel bisidning.

Det vil således være nødvendigt, at sagsbehandleren klædes på til at kunne forestå denne vejledning og at sagsbehandleren aktivt hjælper barnet med at finde en egnet bisidder og kontakte denne, idet dette kan være en uoverstigelig forhindring for et udsat barn eller ung.

Ovennævnte vil også sikre et minimum af dialog med barnet eller den unge om, hvilke udfordringer dette har i mødet med myndigheden. Man bør dog være opmærksom på, at der kan være tilfælde, hvor barnet eller den unge i første omgang vurderer, at der ikke er behov for en bisidder, men hvor sagen over tid udvikler sig, så det at have en bisidder vil være godt for barnet eller den unge. Det er derfor af afgørende betydning, at sagsbehandleren forpligtes til løbende at drøfte spørgsmålet om bisidning med barnet eller den unge, således at en tidligere beslutning om ikke at ønske bisidning kan ændres.

Underretning

Børns Vilkår støtter op om en systematisering af registreringer af underretninger, der kan understøtte vurderingen af, hvorvidt en underretning giver anledning til iværksættelse af særlig støtte.

Børns Vilkår synes endvidere, at det er positivt, at der er fastsat en tidsfrist på 24 timer efter modtagelsen af en underretning til at vurdere om der er behov for at iværksætte akutte foranstaltninger overfor barnet eller den unge. Det er vores oplevelse, at kommunernes akutberedskab ikke altid er tilstrækkeligt og vi mener, at den nye § 155 vil sætte fokus på at et sådant skal være til stede.

Børns Vilkår bakker endvidere op om forslaget om, at kommunalbestyrelsen pålægges at genvurdere sagen, såfremt der allerede er iværksat foranstaltninger overfor det barn eller den unge, der underrettes om.

Vedr. § 155a om procedure ved modtagelse af en underretning kan det bemærkes, at der efter vores opfattelse altid bør gennemføres en samtale med det barn eller den unge, som kommunen har modtaget en underretning om, jf. ovenfor. Såfremt der er tale om en underretning vedrørende overgreb mod et barn eller ung fra barnets eller den unges forældre, bør forældrene efter Børns Vilkårs opfattelse aldrig deltage.

Endelig mener vi, at det at man kan oplyse den der har underrettet efter § 153 om, hvorvidt der er iværksat en foranstaltning og i givet fald, hvilken foranstaltning der er iværksat vil betyde en styrkelse af den samlede indsats for barnet eller den unge, der har behov for støtte. Dette støtter Børns Vilkår.

Beredskab

Beredskabet, der beskrives i § 19, stk. 5, som skal forebygge, og tidligt opspore og behandle sager om overgreb mod børn og unge, synes Børns Vilkår er et godt tiltag. Børns Vilkår finder det positivt, at ansvaret for udarbejdelsen ligger hos kommunalbestyrelsen. Børns Vilkår mener, at det gør lovgivningsinitiativet levende, idet det tvinger kommunerne til at have fokus på disse sager. Derudover er det med til at sikre, at kommunalbestyrelsen løbende vurderer, hvorvidt kommunens initiativer på området er tilstrækkelige, og hvorvidt der er afsat ressourcer til at disse kan blive omsat til praksis.

Børns Vilkår skal dog understrege, at det er af afgørende betydningen for beredskabets succes, at de fagpersoner, der vil være de nærmeste til at opdage eller få mistanke om, at et barn eller en ung har været udsat for overgreb, bør have relevant efteruddannelse. Det er Børns Vilkårs erfaring, at der er alt for stor usikkerhed i alle relevante faggrupper på dette område.

Børnehuse

Børns Vilkår mener, at det fremsatte forslag, vil styrke samarbejdet imellem de instanser, der kan hjælpe et barn eller en ung, der har været udsat for overgreb. Vi mener endvidere, at det er positivt, at man sætter barnet i centrum, således at rådgivning og indretning tager udgangspunkt i barnets eller den unges behov og ikke, hvad der er bekvemt for myndighederne.

Børns Vilkår håber, at man ved den fysiske placering af børnehuse tager hensyn til, at det kan være en forhindring i sig selv for et udsat barn, såfremt børnehuset ikke er placeret endog meget tæt på barnets bopæl, og det derfor kræver en transportmæssig indsats af barnet eller den unge og netværket omkring barnet eller den unge at komme dertil. Børns Vilkår kan være tvivlende overfor, hvorvidt den i forslaget skitserede løsning med et til to huse pr. region kan imødekomme det behov de misbrugte børn og unge har for nærhed.

Forebyggende og tværfaglig indsats

Indsættelsen af § 49b, vedr. udveksling af oplysninger, synes vi på bedste vis understøtter behovet for et langt bedre og mere smidigt samarbejde mellem de forskellige aktører.

Børns Vilkår kan endelig bemærke, at vi ser positivt på de skitserede initiativer af ikke lovmæssig karakter. Børns Vilkår mener, at de er egnede til at sikre lovgivningsinitiativerne.

Med venlig hilsen

Dorthe Lysgaard
Direktør

Ingrid Hartelius Dall
Jurist

Maja Marker

Fra: Lovekspeditionen
Sendt: 29. januar 2013 10:19
Til: Maja Marker
Emne: VS: Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Fra: Susanne Hede [<mailto:susannehede@fs10.dk>]
Sendt: 29. januar 2013 00:10
Til: Lovekspeditionen
Emne: SV: Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Vedr. høring af lovforslag om beskyttelse af børn mod overgreb mv.

Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker har set materialet.
Vi støtter varmt forslaget, om har ingen yderlige kommentarer.

Med venlig hilsen
Susanne Hede
Formand for Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker

G. C. Amdrupsvej 12
8200 Århus N
Tlf. 40817136 el. 86167136
www.sundhedsplejersken.nu

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:p-lex@sm.dk>]
Sendt: 9. januar 2013 16:02
Til: Udsendelse Social- og Integrationsministeriet
Cc: Maja Marker; Elsebeth Jensen
Emne: Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Departementet
Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sm@sm.dk
J.nr.

---

9. januar 2013

Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Med venlig hilsen

Jeanette Valentin

Social- og Integrationsministeriet
Att.: Maja Marker (mma@sm.dk)

Dansk Sygeplejeråd

Den 30. januar 2013
Ref: lhv
Sagsnr.: 1301-0065

Dansk Sygeplejeråds høringsvar på forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Indledningsvis vil Dansk Sygeplejeråd gerne takke for muligheden for at kommentere på det fremsendte høringsforslag.

Generelle bemærkninger

Dansk Sygeplejeråd bifalder det nye lovforslag om skærpelse af indsatsen til beskyttelse af børn mod overgreb, og at der afsættes midler målrettet udmøntningen af ekspertpanelets anbefalinger.

Specifikke bemærkninger

§ 19 stk. 5

Dansk Sygeplejeråd bifalder, at kommunalbestyrelsen fremover skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge, og at det skal foreligge skriftligt og offentligt.

§ 48, stk. 1

Det er positivt, at der gennemføres en separat samtale med barnet/den unge umiddelbart efter en underretning om overgreb, at barnet/den unge fremover har ret til en bisidder samt at samtalen gennemføres i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse.

§ 49 b og § 50 b

Det er meget positivt, at der fremover lægges mere vægt på den forebyggende og tværfaglige indsats, så der ikke går vigtige oplysninger tabt i sagen.

Dansk Sygeplejeråd bifalder derfor, at der gives udtrykkelig lov hjemmel til, at der kan udveksles nødvendige oplysninger mellem politi og kommunale myndigheder omkring bekymring for konkrete

The Danish Nurses' Organization

Sankt Annæ Plads 30

DK-1250 København K

Ekspedition:
mandag-torsdag 9.00-16.00
fredag 9.00-15.00

Tlf: +45 33 15 15 55
Fax: +45 33 15 24 55

www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

børn, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling. Dansk Sygeplejeråd bifalder ligeledes, at der gives lovhjemmel til at udveksle nødvendige oplysninger mellem personalet i børnehuset, politiet, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder ved behandlingen af en konkret sag i børnehuset.

Dansk Sygeplejeråd vil dog anbefale, at pædagoger i daginstitutioner og SFO'er samt skolelærere også nævnes i denne sammenhæng, da der er behov for deres viden i børnesager.

§ 50 a

Det er meget positivt, at der skal etableres børnehuse i alle regioner. Dansk Sygeplejeråd finder, at etablering af et børnehus i alle regioner kan være med til at sikre en høj kvalitet i den børnefaglige undersøgelse, når der er mistanke om overgreb.

§ 142

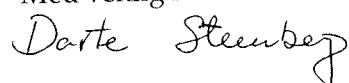
Dansk Sygeplejeråd bifalder, at kommunerne skal tilbyde faglig støtte til plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på at adoptere barnet eller den unge.

§ 155 og § 155 a og b

Dansk Sygeplejeråd bifalder, at kravene til en hurtig vurdering af en underretning skærpes, så der senest inden for 24 timer efter modtagelsen af en underretning skal iværksættes en rettidig og systematisk vurdering med henblik på at afklare, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare samt hvilken støtte barnet/den unge har behov for.

Det er desuden et stort fremskridt, at der fremover skal ske en orientering til de fagpersoner, der har foretaget underretningen om, hvorvidt der er iværksat en undersøgelse eller foranstaltninger vedrørende det barn eller den unge, som underretningen vedrørte. Det har tidligere skabt store frustrationer hos de fagpersoner, der har indsendt en underretning, når de ikke har modtaget besked om, hvilken indsats der blev iværksat i sagen.

Med venlig hilsen

Dorte Steenberg
2. næstformand

Lægeforeningen

Social- og Integrationsministeriet

Lægeforeningen har modtaget høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Lovforslaget udmønter de lovinitiativer, der følger af aftalen "Samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb", som regeringen og Folketingets satspuljepartier indgik som led i satspuljeaftalen for 2013.

Lægeforeningen har ikke bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Med venlig hilsen

Mads Koch Hansen

Formanden

30. januar 2013

Jr. 2013-301/
EH

Domus Medica
Kristianiagade 12
2100 København Ø

Tlf.: 3544 8500

Tlf.: 3544 8216 (direkte)

E-post: dadl@dadl.dk

E-post: eh@dadl.dk (direkte)

Fax:

www.laeger.dk

Social- og integrationsministeriet
Mail: sm@sm.dk

Plejefamiliernes
Landsforening
Strandvangsvej 47
DK 2650 Hvidovre
Mail:
[Landsforeningen@
plejefamilierne.dk](mailto:Landsforeningen@plejefamilierne.dk)
Telefon 24 25 90 07
www.plejefamilierne.dk

Hvidovre 30. januar 2013

Høringsvar vedr. lov om ændring af lov om social service

Tak for det tilsendte, som vi hermed fremsender vores umiddelbare bemærkninger til.

So dem, der dagligt udfører det professionelle opdragelsesarbejde med anbragte børn og unge, og som har disse boende i vores familier, er det af stor vigtighed, at plejefamilierne har alle de oplysninger om barnet, dets baggrund og de forhold og rammer som påvirker dem.

På den baggrund finder vi, at plejefamilier bør nævnes i den nye § 49 b. Det samme gælder den nye § 50 b.

Der lægges i den foreslåede § 68 c igen op til anbringelse af børn i plejefamilier med henblik på adoption. Der er ikke nærmere beskrevet hvordan og under hvilke former det skal ske.

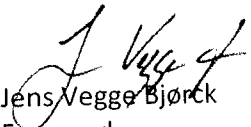
Der har i tidligere politiske drøftelser om tvangsadoption været fremført synspunkter om at plejefamilier principielt skal være indstillet på at adoptere de børn/unge de måtte have i pleje. Endvidere er synspunktet om "åben adoption" blevet fremført.

Det er ikke i det fremsendte materiale beskrevet nøjere, hvorledes man forestiller sig, og i hvilket omfang man forestiller plejefamilier skal til at adoptere anbragte børn og unge. Af den grund ser vi os nødsaget til at tage alle forbehold i spørgsmålet om plejefamiliers adoption af anbragte børn og unge.

Vi skal ikke lægge skjul på, at kommuner vil kunne se økonomiske incitamenter til at presse plejefamilier til at adoptere deres plejebørn. Samtidig er vi dybt bekymrede over tanken om "åben adoption", hvor plejefamilierne får tillagt de juridiske og økonomiske forpligtelser, men hvor den biologiske familie bevarer formelle juridiske rettigheder overfor det bortadopterede barn.

Det er vores opfattelse, at en tvangsadoption med fortsatte juridiske rettigheder til den biologiske familie, alligevel ikke sikrer barnet de rettigheder og den ro i dets opvækst, det har brug for. Vi ser derfor grund til, at der holdes igen med lovgivning på dette område og i stedet iværksættes undersøgelser og drøftelser af, hvorledes denne svære og meget emotionelt vanskelige handlemulighed skal håndteres, såfremt der stadig er politisk ønske herom

Venlig hilsen

Jens Vegge Bjørk
Formand

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Emdrupvej 115A, 5. etage, 2400 København NV - tlf.: 24 62 62 29

bf@boernesagen.dk - www.boernesagen.dk

CVR nr. 23 19 04 19

Social – og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 30. januar 2013

Høring vedr. forslag om ændring af lov om social service (beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Børnesagens Fællesråd anbefaler, at den styrkelse af barnets bedste og inddragelse, som fremgår af nærværende lovforslag, underbygges ved direkte henvisning til FNs konvention om barnets rettigheder artikel 3 og 19 om barnets ret til "beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dets trivsel samt passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug".

Børnesagens Fællesråd finder det glædeligt, at Serviceloven ændres med henblik på at give børn og unge den maksimale beskyttelse mod overgreb, at deres ret til inddragelse styrkes, at underretninger skal vurderes omgående og registreres centralt, at der indføres kommunale beredskaber til forebyggelse af overgreb samt en solid tværfaglig indsats ved etablering af børnehuse i regionerne.

§ 19, Nyt stk.5 Kommunalt beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling

Børnesagens Fællesråd kan tilslutte sig det foreliggende forslag. Børnesagens Fællesråd anbefaler endvidere, at alle kommunens fagpersoner på børne – og ungeområdet sikres kvalificerende efteruddannelse i at kommunikere med børn og voksne om emnet overgreb som led i arbejdet med forebyggelse og tidlig opsporing.

§ 48, stk. 1 om samtale med børn inden der træffes aftale om foranstaltninger

Børnesagens Fællesråd, at der i alle tilfælde skal samtales med børn forud for en afgørelse om foranstaltninger og finder derfor ikke, at dette kan erstattes af evt. samtaler i forbindelse med en § 50 undersøgelse.

Børnesagens Fællesråd foreslår, at flg. udelades: "Dette gælder dog ikke, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af børnefaglig undersøgelse, jf. § 50".

§ 48 a Retten til bisidder

Børnesagens Fællesråd ønsker at understrege kommunen pligt til at oplyse barnet eller den unge om retten til bisidder uanset forældremyndighedsindehaverens deltagelse eller samtykke.

§ 50, nyt stk. 3 Børnesamtale ved børnefaglig undersøgelse.

Børnesagens Fællesråd finder det væsentligt, at det nye stykke 3 udformes, så det både sikrer børns inddragelse og retten til ikke at udtale sig og foreslår flg. formulering:

”Som led i undersøgelsen skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan undlades, **hvis barnet ikke ønsker at deltage og i det omfang...**).

§ 50 a. Børnehuse i regionerne til udredning

Børnesagens Fællesråd hilser oprettelsen af børnehuse i regionerne til udredning meget velkommen, da vi finder at børn og unge, der har været udsat for overgreb eller ved mistanke om overgreb skal behandles tværfagligt, professionelt og børnevenligt.

Børnesagens Fællesråd finder, at både det faglige beredskab og den konkrete bemanning skal tage udgangspunkt i barnets tarv. Det kræver høj professionalisme, tværfaglighed og omsorg i omgangen med børn og unge og stiller krav til de fysiske faciliteter og arbejdstilrettelæggelsen. At systemet kommet til barnet og ikke omvendt.

Børnesagens Fællesråd anbefaler endvidere, at der sker en obligatorisk inddragelse af alle relevante aktører i den pågældende region samt VISO, der har tilknyttet relevante aktører på området overgreb mod børn. Børnesagens Fællesråd peger særligt på den ekspertise og praksiserfaring, der ligger i de selvejende børne – og ungeinstitutioner og opholdssteder, der har specialiseret sig i udredning og behandling af overgreb mod børn og unge og anbefaler, at de regionale børnehuse oprettes med baggrund i såvel sundhedsfaglig som socialfaglig viden og praksis.

§ 153, punkt 4 Underretning

Børnesagens Fællesråd hilser det velkommen, at ulovligt skolefravær bliver omfattet af underretningspligten.

Ny § 155 a, stk. 2

Børnesagens Fællesråd finder, at der **skal** samtales med et barn eller en ung, som kommunen har modtaget en underretning om, og at undtagelsen fremgår af sidste sætning i det nye stk. 2 og foreslår flg. formulering:

”Til brug for vurderingen af en underretning efter § 155, stk. 1, **skal** der finde en samtale sted med barnet eller den unge”.

MEDLEMMER AF BØRNESAGENS FÆLLESRÅD:

KFBU - Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge
Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge
Ungdommens Vel
LOS - Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud
TABUKA
Foreningen Grønlandske Børn

FBU - ForældreLANDSforeningen
Daginstitutionernes Lands-
Organisation
Foreningen Jysk
Børneforsorg/Fredehjem
Ungdomsringen
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark
Landsforeningen BoPam

Børn og Familier
Børns Vilkår
Mødrehjælpen
Barnets Hus
Red Barnet
Ungdommens Røde Kors

Medlemsorganisationerne arbejder tilsammen med mere end 500.000 børn og unge

**LANDSFORENINGEN AF OPHOLDSSTEDER,
BOTILBUD OG SKOLEBEHANDLINGSTILBUD**

Til Social- og Integrationsministeriet
Att: Maja Marker, mma@sm.dk

Vedr. høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

LOS – Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Som svar på høringen vil LOS henvise til Børnesagens Fællesråds høringssvar.

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner
Sekretariatsleder

Til
Social- og Integrationsministeriet
Att: mma@sm.dk

Dato: 30/01 2013

Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Børne – og Kulturchefforeningen (BKF) takker for muligheden for at afgive høringssvar.

BKF anerkende behovet for at styrke beskyttelsen af børn og unge mod overgreb. Kommunerne og de sociale myndigheder i kommunerne har en vigtig rolle i dette.

De sociale myndigheder på BKF's område kan ikke løse opgaven selv. Samarbejde med og information til og fra politi, institutioner, skoler og det civile samfund er af afgørende betydning for de sociale myndigheders muligheder for at beskytte børn og unge. Men selv da, er det vigtigt at huske, at ingen lovgivning og ingen myndighed kan garantere, at forældre og andre aldrig mere begår vold og overgreb mod børn og unge indenfor hjemmets fire vægge.

3.1.1 Børnesamtale i forbindelse med § 50 undersøgelse

BKF ser positivt på lovforslagets tydeliggørelse af kommunens pligt til at tale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse. BKF støtter ligeledes den styrkede vægtning af barnets/den unges tarv gennem det tydelige krav til samtale gennemførelse uanset forældres samtykke.

BKF vil henlede opmærksomheden på, at § 50, stk. 3 om samtale med barnet eller den unge åbner op for forskellige fortolknings- og skønsmuligheder, som kan skabe uklarhed i forhold til lovgrundlaget for kommunens beslutning om anvendelse af disse muligheder:

- a. gennemførelse af børnesamtaler med samtykke.
- b. tilvejebringelse af oplysninger om barnets eller den unges synspunkter på anden vis.
- c. samtale med barnet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse.

BKF anbefaler, at det kommunale ansvar beskrives nærmere så kompetencen til at afgøre hvornår barnets synspunkter er tilstrækkeligt afdækket i forhold til det mulige i den konkrete sag, fremstår klart.

3.1.2 Bedre beskyttelse af anbragte børn og unge i forbindelse med samvær

BFK er enig i at der er behov for bedre beskyttelse af anbragte børn og unge i forbindelse med samvær.

Det er barnet og den unge, som har ret til samvær og kontakt til forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v.

Hvis Kommunalbestyrelsen vurderer, at samvær bør finde sted mindre end en gang om måneden skal sagen forelægges Børn og ungevalget. Men hvem kan rejse en med ønske om samvær? Det gælder selvfølgelig forældre, men i det omfang det også omfatter en meget større persons-kreds, som har haft berøring med barnet eller den unge er der risiko for, at mange flere sager om samvær skal forelægges Børne- og Ungeudvalget.

Deraf følger væsentlig øget administrativ belastning for socialrådgivere og andre samt udgifter til advokater mv.

Dertil kommer, at hver enkelt sag i Børne- og Ungeudvalget indeholder fare for konfliktoptrapning til skade for barnet og den unge. Det bør derfor i lovgivning, bekendtgørelse eller vejledning sikres, at afgørelser om samvær med både forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. tages under ét med barnets eller den unges behov i centrum og for en længere periode – 6 eller 12 måneder - ad gangen, afhængig af barnets eller den unges behov.

3.1.3 Børn og unges ret til en bisidder

BKF hilser forslaget velkomment.

3.2.2 Vurdering af alle underretninger inden for 24 timer

BKF er enig i at de sociale myndigheder i kommunerne skal kunne vurdere og agere på ny information om vold og overgreb med børn og unge uden unødigt forsinkelse og på en måde, der kan yde børn og unge umiddelbar beskyttelse, når det er nødvendigt.

Underretninger til de sociale myndigheder er en blandt flere kanaler til information fra personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt erhverv og fra befolkningen som helhed, til de sociale myndigheder.

Med lovforslagets stærke fokus på underretninger er der risiko for, at hele den forebyggende del herunder netværksmøder som inddrager børn, familier, fagprofessionelle i institutioner og

skoler mv. forsømmes. Med hensyn til indholdet af underretninger bør det præciseres, hvad fagpersoner, som underretter, selv har foretaget sig for at forebygge. Underretninger fra borgere bør være underskrevne således at borgerens relation til barnet eller den unge fremgår.

Behandlingen af underretninger inden for 24 timer i weekender og på helligdage bør alene bruges til at vurdere, om der er behov for akut beskyttelse af barnet eller den unge. En iværksættelse af akut beskyttelse vil ofte kræve politiets medvirken.

Hvis der skabes større forventninger til de sociale myndigheders handlinger på underretninger inden for 24 timer på alle årets dage, skal der ansættes mange flere medarbejdere i kommunerne.

3.2.3 Styrket opfølgning på underretninger

Kommunerne modtager ofte mere en underretning på samme sag. Sager skal selvfølgelig genvurderes, når der kommer nye underretninger eller nye oplysninger på anden vis.

BKF advarer mod, at det bliver meget tids- og udgiftskrævende hvis en ny sagsbehandler, som ikke kender sagen i forvejen, skal foretage genvurderingen hver gang kommunen modtager en underretning på en eksisterende sag.

3.2.4 Samtale med barnet eller den unge ved underretning om overgreb

BKF hilser forslaget velkommet.

3.2.5 Underretningspligt ved skolefravær

Det er fint at skolens rolle angående fravær præciseres.

3.2.6 Styrkelse af det tværfaglige samarbejde ved underretninger

BKF finder, at "Tilbagemeldingspligten" til underretter vigtig. Derudover bør det overvejes, om der er brug for at andre parter også informeres og under hvilke former det kan ske. F.eks.

- a. Hvordan involveres det institutionelle netværk for søskende i situationer, hvor der er underrettet om voldelige overgreb på et af søskendebørnene?
- b. Hvordan involveres fritidsklub, når skole underretter og omvendt?
- c. Hvordan involveres skole og fritidsklub i tilknytning til en underretning fra en foreningsfrivillig.

Tilbage melding bør ske af hensyn til barnet eller den unge. Det bør være tydeligt, at kommunen skal vurdere, hvorvidt det er nødvendigt af hensyn til underretternes videre arbejde med barnet, hvor mange oplysninger om undersøgelser og foranstaltninger, der skal iværksættes og dernæst formidles til underretter.

3.3.1 Kommunale beredskaber til håndtering af sager om overgreb

BKF udtrykker stor tilfredshed med, at det samarbejde, der allerede eksisterer i flere kommuner og politikredse mellem de sociale myndigheder og politiet i sager vedrørende overgreb mod børn, fastsættes i loven. Hidtil har dette samarbejde foregået uden præcis lovmæssig understøttelse.

3.3.2 Børnehuse

BKF påpeger, at det efter § 50a stadig er uklart hvornår kommunen skal benytte børnehuse. Det må præciseres at det er når der kommunalbestyrelsen eller politiet vurderer at der er tale om overgreb, eller der er en begrundet mistanke om overgreb. Kommunerne har en del sager hvor forældre i forbindelse med sager om forældremyndighed eller samværsret retter ubegrundede mistanker mod den anden part. Det må således klart præciseres, at det er når kommunalbestyrelsen eller politiet på baggrund af de oplysninger de har modtaget, vurderer der kan være en mistanke. Hvis det præciseres at det er når der er truffet beslutning om at foretage en børnefaglig undersøgelse efter §50, eller politiet har besluttet at foretage en efterforskning, vil det være lettere at håndtere.

3.4.1 Udveksling af oplysninger mellem politi og kommunale myndigheder

BKF savner en præcisering af notatpligten og mulighederne for aktindsigt i sager hvor der udveksles oplysninger mellem forskellige myndigheder i sager vedrørende mistanke om overgreb mod børn og unge. Der bør indføres en bestemmelse om at retten til aktindsigt ikke gælder så længe sagen er under behandling og der foretages politimæssig efterforskning samt undersøgelser af de sociale myndigheder.

BKF finder, at der er brug for en eksplicit beskrivelse af samspillet mellem SSP-organisationen og de skitserede samarbejdsberedskaber, herunder tavshedspligten. Der kan være en stor fare ved at organiseringerne ubevidst smelter sammen.

3.4.2 Udveksling af oplysninger i børnehuse

BKF hilser forslaget velkomment.

3.5.1 Adoption og adoption uden samtykke

BKF har ingen bemærkninger til forslaget.

3.6.1 Underretningspligt mellem Danmark og Færøerne

BKF har ingen bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Christian L. Hansen
Bestyrelsesmedlem
og formand for netværk Børn & Familie

Eventuelle henvendelser til:

Formand for bestyrelsen Flemming Olsen (tlf: 44 52 55 00/30 51 98 97 / bkfdir@herlev.dk)

Formand for netværk Børne og Familie Christian L. Hansen (tlf: 51 51 24 78 / clha@aabenraa.dk)

Social- og integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Toldbodgade 19 B · Postboks 69 · DK 1003 København K · T 7010 1099 · ds@socialrdg.dk · www.socialrdg.dk · CVR DK 6335 6018

Hørings svar til lovforslag om beskyttelse af børn mod overgreb

Dansk Socialrådgiverforening (DS) skal takke for tilsendelsen af lovforslag om beskyttelse af børn mod overgreb. DS er glad for, at lovforslaget udmønter vigtige dele af Ekspertpanelets anbefalinger vedr. overgreb mod børn.

Indledningsvis vil vi gøre opmærksom på, at det væsentligste problem for udsatte børn og unge er en lang række forskellige omsorgssvigt. Det er heldigvis kun få, der udsættes for egentlige overgreb. Derfor er det også vigtigt at fastholde fokus på en bred, kvalificeret indsats for at forhindre eller afhjælpe omsorgssvigt. Herunder en ambitiøs forebyggelsesindsats. Vi må ikke stirre os blinde på overgreb.

DS vil også gøre opmærksom på, at flere af forslagene indebærer nye opgaver for kommunerne og et større arbejde i de enkelte sager. Det må kompenseres fuldt ud ressourcemæssigt, fordi det ellers vil blive svært at realisere i praksis eller vil tage kræfter og tid fra andre dele af arbejdet med børnesagerne. De øgede opgaver kan ikke løses ved, at socialrådgiverne løber hurtigere.

Ift. de enkelte punkter i lovforslaget har DS følgende kommentarer:

Ad pkt. 1)

DS støtter forslaget om, at kommunerne skal forpligtes til at udarbejde overgrebsberedskaber. Nogle kommuner har allerede udviklet beredskaber, og det ville være oplagt, hvis deres erfaringer og de gode eksempler kan blive tilgængelige for de øvrige kommuner. F.eks. kan Socialstyrelsen facilitere denne vidensdeling mellem kommunerne.

Ad pkt. 2 og 4)

DS støtter forslaget om at gøre samtale med barnet obligatorisk ved gennemførelsen af børnefaglige undersøgelser. Det bør dog præciseres, at samtalen efter § 50 er en myndigheds-samtale på linje med samtalen jf. § 48 stk. 1, selvom de ikke er ens og har samme tema. Samtalen efter § 50 har til formål i en undersøgelsesfase at vurdere barnets oplevelse af sin virkelighed, barnets relationer til andre, hvordan barnet trives etc. Forhold, der skal indgå i vurderingen af barnets omsorgssituation. Samtalen efter § 48, stk. 1 er en samtale om de påtænkte foranstaltninger, som det er vigtigt at tale med barnet om for at kunne vurdere, hvordan barnet vil stille sig til foranstaltningen

og dermed vil kunne profitere af den. Det skal understreges, at børnene skal gøres klart, hvad samtalen drejer sig om, fordi de to samtaler kan få en forskellig karakter.

DS er imod, at en samtale efter § 48, stk. 1 kan undlades, hvis der inden for de seneste fire måneder har været en samtale efter § 50. Formålet med samtalerne og deres indhold er for forskelligt til, at den ene kan erstatte den anden.

DS støtter, at samtalerne kan finde sted uden forældrenes samtykke. Andre muligheder skal være udtømte og det bør fremgå tydeligt, at det er vigtigt at opretholde en god dialog med forældrene, også selvom man tager en samtale med barnet uden samtykke. Ellers belastes det nødvendige samarbejde med forældrene unødigt.

Ad pkt. 3)

DS støtter forslaget om uhindret udveksling af oplysninger mellem myndigheder i overgrebssager.

Ad pkt. 5)

DS støtter initiativet med oprettelse af regionale børnehuse til håndtering af overgrebssager. Vi mener, at de skal tilrettelægges ud fra de solide erfaringer, der er indhøstet med sådanne huse i de andre skandinaviske lande. De bør kunne bruges brede end kun til undersøgelse og udredning, herunder til en behandlingsmæssig indsats, hvis kommunerne ønsker det. Kommunerne skal i så fald betale udgiften med takstpris. Husene bør blive afgørende videnscentre om børn, der udsættes for overgreb, og det forekommer derfor oplagt at bruge dem også til behandling og ikke kun til undersøgelse.

Ad pkt. 8 og 12)

Det bør være indlysende, at kommunen finder en plejefamilie, der ønsker adoption, hvis et barn anbringes med henblik på det. Dermed kan man i mange tilfælde undgå et skift for barnet. Vi kan også tilslutte os, at plejefamilien får en særlig faglig støtte og uddannelsestilbud, der kan ruste dem til den opgave, de påtager sig. Det er vigtigt, at støtten også retter sig mod den situation, at familien stadig er plejeforældre, og at der ingen garanti er for, at de kan adoptere barnet. I så fald bør de fortsætte med at være plejeforældre - og det skal de være forberedt på.

Ad pkt. 10)

DS støtter indskærpelsen af, at børn og unges samvær med personer, som man mistænker for overgreb, eller som har begået det, skal overvåges tæt eller i værste fald forhindres. Vi vil dog understrege, at begrebet 'mistanke' bør konkretiseres i en vejledning, så det ikke bliver vilkårligt, om man kan afbryde samvær.

Ad pkt. 15)

DS støtter forslaget om, at kommunen skal håndtere underretninger mere systematisk. Forpligtelsen til at screene alle underretninger inden for 24 timer vil dog være en stor administrativ udfordring, fordi kommunerne så skal forstærke deres beredskab i weekends og på helligdage. Det er et af de punkter, som først kan få positiv effekt, når kommunerne får ressourcer til at løfte de opgaver, kommunerne tildeles. Der findes kommuner, som har arbejdet fagligt og målrettet med håndtering af underretninger og

som har udviklet et beredskab, andre kommuner kan lære af. Dette tema kan også være genstand for vidensdeling mellem kommunerne.

Ad pkt. 16)

DS støtter forslaget om, at man skal genvurdere sagen, når man modtager underretning om et barn, der allerede er iværksat foranstaltninger for. Men vi mener ikke, at det er nødvendigt at foreskrive, at en sagsbehandler, der ikke tidligere har deltaget i sagen, skal deltage i genvurderingen. Det er en detaljestyring, som forekommer unødvendig og ubegrundet. Drøftelser og vurderinger af denne karakter indgår som en del af sagsarbejdet, den kollegiale sparring og ledelsestilsyn.

Bestemmelsen om videregivelse af oplysninger i § 155 b, stk. 2 og 3 vil utvivlsomt styrke det tværfaglige samarbejde, men det vil ske på bekostning af hensynet til familiers privatliv. Især adgangen til at videregive efter stk. 3 forekommer meget vidtgående.

Ad pkt. 18)

DS kan støtte forslaget om, at bisidderordningen til børn efter § 48 a gøres permanent.

Med venlig hilsen

Niels Christian Barkholt
Næstformand
Dansk Socialrådgiverforening

Høringssvar angående forslag til **lov om beskyttelse af børn mod overgreb mm.**

Høringssvar til Socialministeriet fra Dansk Pædiatrisk Selskab

Forslag til ændringer af sociallovgivningen for at beskytte børn mod overgreb bydes velkommen.

Hvad angår de enkelte punkter gives nedenstående kommentarer og overvejelser:

Børn skal altid høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb.

Der er en overhyppighed af overgreb for børn anbragt udenfor hjemmet. Der bør arbejdes på at børn, der er anbragt udenfor hjemmet ikke udsættes for overgreb under anbringelsen, hverken ved besøg hos biologisk familie eller på selve opholdsstedet.

Det støttes at børn får psykosocial støtte i tilfælde af mistanke om overgreb og specielt hvis der er interessekonflikt mellem børn og forældre. Hvad angår bisidder er der fra børnelægeside usikkerhed angående brug af eksterne bisiddere. Der er meget uafklarede retningslinier for kvalifikationer for bisiddere og umiddelbart vurderes at det offentliges professionelt uddannede socialrådgivere, psykologer, læger, sygeplejersker mm bør have uddannelse og videreuddannelse til at kunne varetage støtten til børn og unge ved deres kontakt til det offentlige. Dette bør gælde i mødet med såvel sundhedssektoren og socialektoren. Man bør overveje om specialisering og videreuddannelse i overgreb mod børn indenfor alle faggrupper er mere optimalt en brug af bisiddere.

Kontinuitet af omsorgspersoner for børn og unge er vigtig og har betydning for compliance og adhærens af sygdom. Alle tiltag der støtter kontinuitet i omsorgspersoner, herunder adoption kan støttes. Det er vigtigt at omsorgsevnen undersøges grundigt for plejeforældre og adoptivforældre.

Underretninger skal vurderes indenfor 24 timer og opfølgningen på underretninger styrkes

Hurtig opfølgning på **underretninger** er vigtigt for håndtering mistanke om overgreb og omsorgssvigt. Det er yderst relevant med vurderingen indenfor 24 timer og i nogle tilfælde helt akut.

Hvis børn indlægges på en børneafdeling på mistanke om overgreb eller svær omsorgssvigt vil det være ønskeligt at socialforvaltningen giver fremmøde på børneafdelingen indenfor de 24 timer og i nogle tilfælde akut (indenfor få timer) i umiddelbar forlængelse af den mundtlige underretning. Det er vigtigt at kommunernes beredskab er bemanded til akutte fremmøder på f.eks. børneafdelinger.

Hvis børn indlægges med andre symptomer eller skader og mistanken om overgreb først kommer frem under indlæggelse på børneafdelingen vil der for sundhedssektoren være tale om en ny sag om mistanke om overgreb, der vil blive lavet mundtlig underretning og ligeledes her vil et fremmøde fra socialforvaltningen være fagligt hensigtsmæssigt.

I lovforslaget omtales underretninger angående skolefravær, der omtales i tre dele: begrundet i sygdom, efter særlig tilladelse og ulovligt. Man bør i den forbindelse være opmærksom på den lille, men svært truede, gruppe af børn der har skolefravær begrundet i sygdom, men som ikke er syge. Disse børn kan have mange symptomer og klager, været set af rigtig mange forskellige læger eller stort set ingen læger. Det er børn med diffuse symptomer. De kan have meget sygdomsbekymrede forældre eller være bundet til praktiske opgaver i hjemmet, der gør det svært for at passe skolen. En del børn vil have såkaldte funktionelle lidelser. Det er vigtigt at børn der har skolefravær begrundet i sygdom er grundig undersøgt og at man har en lægelig vurdering af overensstemmelse mellem sygdomsomsfang og skolefravær. En del af disse børn kræver længerevarende indlæggelse for at få en tværfaglig diagnostik og afdækning af eventuelle sociale eller psykiatriske forhold i familien der har betydning for den fremadrettede behandling og sociale støtte.

Hvad angår servicelovens §153 stk. 1 pkt 4. bør der står "overgreb og svær omsorgssvigt". Svær omsorgssvigt er skadeligt for barnets sundhed og udvikling.

Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt

Oprettelse af **børnehuse** støttes. I de regioner, hvor der findes højt specialiseret funktion for overgreb mod børn bør børnehuset placeres geografisk på sygehuset. Hermed vil der i børnehuset kunne laves alle nødvendige psykolog og socialrådgiversamtaler, politimæssige afhøringer og lægeundersøgelser af børn, når mistanken om overgreb rejses, hvilket er hovedfunktion for et Børnehus. Lægeundersøgelse kan være både retsmedicinske og den pædiatriske lægeundersøgelse, afhængig af indgangen til Børnehuset. Den længere varende psykologiske behandling og sociale støtte foregår herefter i egen kommune og eventuel lægelige viderebehandling på lokalsygehus eller praktiserende læge afhængig af problemstillingen.

Grundet de diagnostiske procedurer og udstyr, en del behandlinger, samt både de pædiatriske og retsmedicinske krav til akkreditering (kvalitetssikring) kan lægeundersøgelserne ikke foregå udenfor sygehus, hvilket også fremgår af rapporten fra Sundhedsstyrelsen. En placering af Børnehuset udenfor sygehus vil betyde børn skal to steder i den akutte fase, hvis de skal lægeundersøges.

Det fremgår at undersøgelserne i Børnehuset kun angår mistanken om det aktuelle overgreb, men at den øvrige kommunale socialfaglig undersøgelse (§50) foregår i handlekommunen. Det fremgår ligeledes at det er handlekommunen der har myndighedsansvar og ansvar for den længerevarende indsats efter håndtering af den akutte mistanke. Dette betyder at den sociale og psykologiske akutte indsats er afgrænset og skal foretages af Børnehuset personale i samarbejde med myndigheds sagsbehandleren fra kommunen. Børnehusets psykologer og socialrådgivere kan derfor være ansat regionalt eller kommunalt. Børnehuset samlede personale kan ansættes regionalt i funktion med læger og sygeplejersker og drives regionalt. Alternativt kan sekretærer, socialrådgivere og psykologer ansættes kommunalt (tværkommunalt betalt) og fungere i Børnehuset med de regionalt ansatte personale. En model der kendes fra bl.a. Sverige.

Der bør under alle omstændigheder laves en styregruppe for Børnehuset. En styregruppe, der inkluderer ledere fra socialektoren (KKR?), sygehjælp, politi og anklagemyndighed. På sigt vil et tættere formaliseret samarbejde med statsforvaltningerne være ønskeligt.

Der bør ses på Sundhedsloven i forhold til informeret samtykke til diagnostik og behandling, idet det i nogle tilfælde vil være hensigtsmæssigt at informeret samtykke til diagnostik og behandling kan ske alene fra den ene forældre (hvor den anden er mistænkt).

Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats

Ved bekymring om konkrete børn, hvor bekymringen gælder overgreb eller svær omsorgssvigt, bør den behandlingsansvarlige læge kunne udveksle oplysninger med kommunale sociale myndigheder og politi. Det er ikke kun mellem sociale myndigheder og politi dette er nødvendigt. Begrundelse:

Såfremt et barn ses i sundhedssektoren og der er mistanke om overgreb vil børnene som oftest internt i sundhedssektoren henvises til en børneafdeling til nærmere diagnostik. I forbindelse hermed kan det være fagligt hensigtsmæssigt at den behandlingsansvarlige læge kan udveksle oplysninger med sociale myndigheder og politi. Som oftest giver forældremyndighedsindehavere tilladelse til dette, men netop i de tilfælde hvor de ikke gør, vil det være hensigtsmæssigt at det kan gøres trods forældrenes manglende accept - for at sikre barnet.

I lovforslaget nævnes "nomadefamilier" "lukkede familier". Disse er kendt i sundhedsvæsenet. De har ofte et atypisk kontaktmønster til sundhedsvæsenet. Enten ved meget få (ses måske slet ikke til forebyggende lægeundersøgelser) eller mange henvendelser og compliance/adhærens til behandling svingende. For denne patientgruppe vil mulighed for udveksling af oplysninger med specielt socialektoren være vigtigt. Ikke kun at læger kunne lave underretning, men også at drøfte fælles behandlings- og sociale støtte tilbud til barn og familie for at sikre barnets sundhed og udvikling.

Børn med skiftende omsorgspersoner vil også være udsat i forhold utilstrækkelig behandling grundet informationstab om sygdom og behandling. Også her vil det være hensigtsmæssigt hvis den behandlingsansvarlige læge kan drøfte diagnostik og behandling med sociale myndigheder.

Med venlig hilsen på vegne af Dansk Pædiatrisk Selskab

Mia Bjerager

Formand Dansk Pædiatrisk Selskab

Hanne Nødgaard

Formand socialpædiatriudvalget Dansk Pædiatrisk Selskab

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

29-01-2013

**HØRINGSSVAR PÅ LOVFORSLAG TIL LOV OM BESKYTTELSE AF BØRN MOD
OVERGREB M.V.**

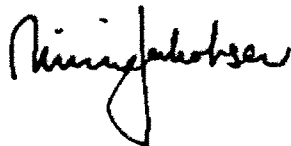
Lovforslaget udmønter de lovinitiativer, der følger af aftalen ”Samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb” i forbindelse med satspuljeaftalen for 2013.

Red Barnet har tidligere udtrykt tilfredshed med Social- og Integrationsministeriets initiativer på dette område.

Red Barnet ser også positivt på de fremsatte forslag, og har ikke yderligere kommentarer.

Henvendelser om Red Barnets høringssvar bedes rettet til psykolog Kuno Sørensen,
ks@redbarnet.dk, telefon 2514 0069

Med venlig hilsen

Mimi Jakobsen
Generalsekretær

Social- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Maja Marker

Mail: mma@sm.dk

Girokonto 402-3951

Ref. ASA/lh
Dok.nr. 1566823

Sag.nr. 2013-SLCSFA-
01727

29. januar 2013

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

Social- og Integrationsministeriet har den 18. december 2012 bedt Socialpædagogerne og HK/Kommunal om eventuelle bemærkninger til forslag om ændring af lov om social service, der indeholder en række initiativer, der blandt andet skal medvirke til at beskytte børn mod overgreb.

Det eksisterende krav om en børnesamtale med barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse om støtte, fremrykkes, så samtalen gennemføres i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse. Det bliver tydeliggjort, at det er muligt at gennemføre samtalen uden samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnet eller den unge taler for det.

Underretninger om børn og unge skal behandles hurtigst muligt og inden for 24 timer med henblik på at vurdere, om der er brug for akutte foranstaltninger. Hvis der kommer underretninger om et barn eller en ung, hvor der allerede er iværksat foranstaltninger, skal det overvejes, om der skal ske en genvurdering.

Der skal – som det så ofte gennem årene er blevet fremhævet – være fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats. Her indføres der et lovkrav om udarbejdelse af skriftlige beredskaber i kommunerne til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge.

Der indføres udtrykkelig lovhjemmel til, at der kan udveksles de nødvendige personfølsomme oplysninger mellem kommunale myndigheder og politiet, når der er bekymring for et konkret barn eller en ung. Der indføres desuden hjemmel til, at de involverede myndigheder og fagpersoner omkring et barn

eller en ung i et børnehus har mulighed for at udveksle nødvendige oplysninger i den konkrete sag.

Efter § 153 i serviceloven har offentligt ansatte en underretningspligt, hvis de via deres arbejde får kendskab til børn eller unge, der kan have behov for særlig støtte eller har været udsat for vold eller andre overgreb. Efter forslaget skal kommunen som udgangspunkt orientere den, der har foretaget underretningen, om, hvorvidt der er iværksat en undersøgelse samt om der er iværksat foranstaltninger for det pågældende barn eller den unge. Desuden kan kommunen orientere den, der underretter, om, hvilken type støtte, der er iværksat og den planlagte varighed af støtten.

Børn og unges ret til en bisidder under møder og samtaler med kommunen blev indført i 2007. I det daværende lovforslags bemærkninger hed det blandt andet, at "det er meget vigtigt for alle børn og unge, at der er voksne omkring dem, som de kan stole på og har tillid til. Når det gælder udsatte børn og unge, har de ikke altid forældre, som de kan støtte sig til. Nogle af disse børn og unge har i stedet andre voksne i deres netværk, som de føler sig trygge ved og er fortrolige med. Disse voksne kan det være gavnligt for barnet eller den unge at kunne tage med til møder i kommunen". Ordningen bliver nu permanentgjort ved, at revisionsbestemmelsen i serviceloven bliver ophævet.

Kommunerne har pligt til at oplyse barnet eller den unge om retten til at have en bisidder. Det ville være hensigtsmæssigt, hvis der var oplysninger om, hvor meget bisidderordningen bliver brugt, og om børnene og de unge får besked om muligheden. Bisidderordningen hos Børns Vilkår er blevet brugt 64 gange i 2009, 121 gange i 2010 og 225 gange i 2011, men det vil som nævnt være af betydning, hvis der var et samlet overblik.

Det vigtigste initiativ er efter Socialpædagogernes og HK/Kommunals opfattelse etableringen af børnehuse, hvor børn og unge, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke om det, kan blive undersøgt, udredt og modtage støtte. Der skal oprettes et børnehus i hver region, som alle kommuner i regionen forpligtes til at samarbejde om. Kommunerne i hver region skal aftale, hvilken kommune der skal oprette og drive børnehuset. Der kan af hensyn til geografien i den enkelte region knyttes en eller flere underafdelinger til et børnehus, så der sikres en lettere tilgængelighed. Finansieringen af børnehusene skal primært ske ved objektiv finansiering, men desuden med en betaling efter brug.

Der bør imidlertid være et beredskab, som sikrer, at et barn eller en ung kan overnatte, hvis det viser sig, at barnet eller den unge har været udsat for vold eller overgreb fra familiemedlemmer. Det vil Socialpædagogerne og HK/Kommunal foreslå bliver en del af børnehusene.

Ovenfor har Socialpædagogerne og HK/Kommunal omtalt en række af forslagene, der skal sikre en bedre beskyttelse af børn mod overgreb mv. Socialpædagogerne og HK/Kommunal er enige i forslagene, men vil foreslå, at der bliver fulgt op på de enkelte initiativer. Sker der nu også noget, der er anderledes i forhold til, hvad der sker i dag? Som blot et enkelt eksempel

har Socialpædagogerne og HK/Kommunal ovenfor nævnt bisidderordningen, hvor man i dag ikke ved, hvor mange af børnene og de unge i målgruppen, der får tilbudt en bisidder, og hvor mange der tager imod tilbuddet. Det er helt nødvendigt, at der sker en opfølgning, så vi kan blive klar over, hvordan de enkelte initiativer bliver implementeret, og hvilken virkning de får.

Udover initiativerne, der skal medvirke til at beskytte børn mod overgreb, indsættes der en bestemmelse i serviceloven om, at kommunen ved anbringelse med henblik på adoption så vidt muligt skal anbringe barnet eller den unge i en plejefamilie, der er indstillet på at adoptere barnet eller den unge og desuden en bestemmelse om, at kommunen skal tilbyde faglig støtte til plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på at adoptere barnet eller den unge.

Socialpædagogerne og HK/Kommunal er positive overfor de pågældende initiativer, men mener, at der også efter en adoption kan være behov for faglig støtte, og måske især i de situationer, hvor adoptionen er sket uden samtykke. Der kan være tale om adoption af større børn, hvor det kan være nødvendigt med faglig støtte efterfølgende. Det kan mindske risikoen for, at adoptionen medfører problemer med/omkring barnet.

Socialpædagogerne og HK/Kommunal vil benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at der er plejefamilier, som af en kommune får at vide, at hvis de ikke vil adoptere et barn, de har i pleje, så vil barnet blive anbragt i en anden plejefamilie. Det er efter Socialpædagogernes og HK/Kommunals opfattelse ikke i overensstemmelse med barnets tarv – at barnet bliver fjernet fra en familie, det har opbygget nære relationer til.

Venlig hilsen

Pernille Christoffersen
Forbunds næstformand

Per Støve
Formand
Socialpolitisk Udvalg
HK/Kommunal

Social- og integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22, 1060 København K
Maja Marker - mma@sm.dk

Høringssvar vedrørende Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

FOA – Fag og Arbejde har ingen specielle bemærkninger til det foreslåede.

Vi vil vi dog pege på det positive i, at kommunerne i forbindelse med de skriftlige redskaber for forebyggelse og håndtering af sager om overgreb mod børn, forpligtiges til udarbejde skriftlige vejledninger, guidelines etc. til personalet i dagtilbud. Det vil være medvirkende til, at personalets opgaver i forbindelse med indberetninger mv., er klart præciseret og defineret for personalet.

Samtidigt vil vi gerne i den forbindelse rose forslaget for at præcisere, at fagpersoner der har foretaget en indberetning, fremover skal have en tilbagemelding.

Med venlig hilsen

p. v. a.

Jakob Sølvhøj - Formand for Pædagogisk sektor FOA – Fag og Arbejde

Jan Simon Petersen - Faglig konsulent - FOA – Fag og Arbejde

Dato:

29.01.2013

Sagsnummer:

13/7759

Ref.:

JASP/JAKS

FOA

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Telefon 4697 2626
Telefax 4697 2300

Giro 8 01 47 95

E-mail
foa@foa.dk
ooa@foa.dk

www.foa.dk

NOTAT

Social- og Integrationsministeriet

DANSKE
REGIONER

22-01-2013
Sag nr. 12/423
Dokumentnr. 5190/13

Nina Suenson
nsu@regioner.dk

Danske Regioners høringsvar vedr. lovforslag om beskyttelse af børn mod overgreb

Danske Regioner er blevet bedt om at give kommentarer til Social- og Integrationsministeriets lovforslag om beskyttelse af børn mod overgreb. Der skal tages forbehold for, at høringsvaret endnu ikke har været politisk behandlet.

Om lovforslaget

Lovforslaget er en del af satspuljeaftalen for 2013, hvor man indgik aftalen 'Samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb'. Der er afsat 268 mio. kr. over fire år til at udmønte initiativerne, som bygger på anbefalinger fra et ekspertpanel. Initiativerne er samlet under fire hovedtemaer:

1. Børn skal altid høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb
2. Underretninger skal vurderes inden for 24 timer, og opfølgningen på underretninger skal styrkes
3. Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt
4. Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats

Lovforslaget retter sig primært mod kommunernes arbejde men indeholder også elementer, der er relevante for regionerne. Blandt andet berøres det tværsektorielle samarbejde med det specialiserede sundhedsvæsen og etablering af børnehuse, hvis ekspertise allerede findes i regionerne.

Ifølge lovforslaget skal der i hver region oprettes et børnehus, som kommunalbestyrelserne i regionen forpligtes til at samarbejde om. Børnehushets formål er at undersøge et barn, når det har været udsat for overgreb, eller der er mistanke om dette.

Generelle kommentarer

Danske Regioner finder det generelt positivt, at man ønsker at gøre en ekstra indsats for at beskytte børn mod overgreb. Beskyttelse af børn i ud-

satte situationer, en tidlig opsporing og et systematisk og akut beredskab ved underretning om overgreb er meningsfulde indsatser over for målgruppen.

Danske Regioner ser det også som positivt, at der tages initiativ til at ned sætte børnehuse, som arbejder tværfagligt og tværsektorielt med indsatsen over for børn udsat for overgreb.

Danske Regioner foreslår dog, at børnehuse oprettes i regionalt og ikke kommunalt regi. Det skyldes, at regionerne har både den sociale og sundhedsfaglige ekspertise, den geografiske placering og det organisatoriske set-up til at drive højt specialiserede og tværfaglige børnehuse. Regionerne har desuden allerede enheder, der minder om børnehuse.

Herunder uddybes Danske Regioners syn på ansvarsplaceringen af børnehuse. Til sidst følger en række tekniske bemærkninger til det samlede lovforslag.

Hvorfor regionalt regi?

Danske Regioner finder adskillige faglige og organisatoriske grunde til, at børnehuse burde placeres i regionalt regi:

- Den højt specialiserede sundhedsfaglige indsats er central for indsatsen over for målgruppen. Denne indsats ligger allerede i regionerne.
- Den højt specialiserede socialfaglige indsats er central for indsatsen over for målgruppen. Denne indsats ligger allerede i regionerne.
- Regionerne driver allerede enheder, som ligner børnehuse eller som har højt specialiseret viden om overgreb mod børn.
- Faglig udvikling og ledelse af et børnehus med højt specialiserede funktioner vil kræve en større organisation bag sig, der har højt specialiseret faglig ekspertise på området. Der tvivles på, om et tværkommunalt set-up vil være hensigtsmæssigt i denne sammenhæng.
- Børnehuses geografiske placering er sammenfaldende med regionernes
- Lægeundersøgelser af børnene vil alligevel skulle foretages på sygehuset. Placeres børnehuset ikke i regionalt regi på sygehuset, skal barnet undersøges to steder i den akutte fase – selvom denne opsplitning netop er det, børnehuse skal modvirke.

Højt specialiserede sundhedsfaglige behandling

Som der redegøres for i lovforslagets bemærkninger, er højt specialiseret sundhedsfaglig behandling central for børn, der har været udsat for overgreb eller er mistænkt for det,

Sundhedsstyrelsen har fastsat området 'seksuelt misbrugte børn' som en højt specialiseret sygehusfunktion i specialet pædiatri. Denne højt specialiserede funktion varetages i Region Hovedstaden (Rigshospitalet), Region Syddanmark (Odense Universitetshospital) og Region Midtjylland (Aarhus Universitetshospital Skejby).

Disse tre sygehuse har således et særligt målrettet, tværfagligt og specialiseret tilbud med henblik på at sikre høj faglig kvalitet i undersøgelse og behandling af sådanne børn.

Regionale enheder med speciale i seksuelt misbrugte børn

Regionerne driver allerede enheder med højt specialiseret viden og erfaring i indsatsen over for børn udsat for seksuelt overgreb.

I Region Midtjylland drives Center for Børn udsat for Overgreb (CBO) på Aarhus Universitetshospital i Skejby. Her har man solid erfaring med koordinerende intersektorielt arbejde omkring seksuelt misbrugte børn. CBO har et formaliseret samarbejde med alle børneafdelinger i Region Midt og Nord, og der udarbejdes fællesinstrukser (e-dok) med de praktiserende læger og den præhospitale indsats.

Der er desuden aftale med de fleste ortopædkirurgiske afdelinger og skadestuer samt Voldtægtscentret og neurokirurgisk afdeling AUH om, at alle børn mistænkt for overgreb skal viderehenvises til CBO eller lokal børneafdeling med henblik på nærmere diagnostik og intersektoriel håndtering. CBO er opbygget efter de principper der er skitseret i lovforslag om børnehuse.

Region Hovedstaden driver på Rigshospitalet Videnscenter for Seksuelt Misbrugte Børn (VSM), som blandt andet har til opgave at indsamle viden om, forske i behandling af samt rådgive myndigheder vedrørende seksuelt misbrug af børn og unge. Der sker i regi af videnscentret en landsdækkende formidling af viden og metoder og undervisning af fagpersonale i kommuner, regioner og organisationer.

Region Syddanmark har i regi af deres højt specialiserede funktion på OUH allerede særlige procedurer for samarbejde med politi og kontakt til/samarbejde med kommuner mm., når børnene bliver indlagt.

Højtspecialiserede socialfaglige behandling central i indsatsen

Med børnehuse ønsker man at opbygge en specialiseret tværfaglig ekspertise på området, heriblandt en specialiseret social indsats.

Regionerne varetager i forvejen en række højt specialiserede indsatser på socialområdet. Blandt andet driver regionerne en række tilbud til meget udsatte/psykisk syge børn og unge samt de sikrede institutioner for kriminelle børn og unge. Blandt målgrupperne på disse institutioner ses ofte børn og unge, som har været udsat for forskellige typer af overgreb, herunder seksuelle.

Regionerne har således både faglig viden og erfaring i at give den nødvendige sociale indsats over for målgruppen.

Organisatoriske rammer for høj specialisering og faglig udvikling

Danske Regioner er klar over, at hensyn til nærhed og faglig kvalitet bør afvejes i forbindelse med placering af ansvaret for børnehusene. Men når man alligevel ønsker at oprette et børnehus pr. region – og dermed med en "regions-volumen", forekommer det særdeles u hensigtsmæssigt ikke at placere dette i regionalt regi.

En organisation af regional størrelse vil have forudsætninger for at oparbejde den nødvendige faglighed til at etablere, drive og udvikle et højt specialiseret tilbud som et børnehus. Det kræver ikke kun specialviden i enheden men også i den organisation, der har ansvaret for at skabe kvalitet og sammenhæng i enhedens indsats.

Det kan yderligere tale for en regional forankring, at personalet i børnehuset ledelsesmæssigt vil kunne placeres enstrenget. I kommunalt regi kan kommandovejen blive besværliggjort af, at alle kommuner har en andel i drift/funktion.

Fysisk placering af børnehusene

Danske Regioner skal gøre opmærksom på, at lægeundersøgelserne af børnene – pga. de diagnostiske procedurer og udstyr, en del behandlinger, samt både de pædiatriske og retsmedicinske krav til akkreditering – ikke kan foregå uden for sygehuset.

En placering af Børnehuset udenfor sygehus vil betyde at børn skal to steder i den akutte fase, hvis de skal lægeundersøges.

Med venlig hilsen

/Tommy Kjelsgaard
Janet Samuel

Bilag 1. Tekniske bemærkninger til lovforslaget

Side 5

Herunder gives tekniske bemærkninger struktureret efter lovforslagets fire hovedemner.

1)

Børn skal altid høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb.

Hvad angår bisidder, er der fra børnelægeside usikkerhed angående brug af eksterne bisiddere. Det skyldes, at der er uafklarede retningslinjer for kvalifikationer for bisiddere. Der bør fastsættes retningslinjer for dette.

2)

Underretninger skal vurderes indenfor 24 timer og opfølgningen på underretninger styrkes

Hvis børn indlægges på en børneafdeling på mistanke om overgreb eller svær omsorgssvigt, vil det være ønskeligt at socialforvaltningen giver fremmøde på børneafdelingen indenfor de 24 timer. I nogle tilfælde bør det være akut (indenfor få timer) i umiddelbar forlængelse af den mundtlige underretning. Det er vigtigt, at kommunernes beredskab er bemanded til akutte fremmøder på f.eks. børneafdelinger.

Hvis børn indlægges med andre symptomer eller skader, og mistanken om overgreb først kommer frem under indlæggelse på børneafdelingen, vil der for sundhedssektoren være tale om en ny sag om mistanke om overgreb. Der vil blive lavet mundtlig underretning, og et fremmøde fra socialforvaltningen være fagligt hensigtsmæssigt.

3)

Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt

4)

Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats

Det er nødvendigt, at sundhedsmyndigheder, specielt børnelæger på hospitaler, også gives mulighed for at udveksle oplysninger med kommune og politi, når der (endnu) ikke foreligger en sag i børnehuset.

Nogle børn indlægges med sygdomme forenelige med eller som følge af overgreb, hvor der er mistanke, men hvor der mangler undersøgelser og observationer for at understøtte mistanken.

Ved bekymring om konkrete børn, hvor bekymringen gælder overgreb eller svær omsorgssvigt, bør den behandlingsansvarlige læge kunne udveksle oplysninger med kommunale sociale myndigheder og politi. Det er altså ikke kun mellem sociale myndigheder og politi, at udveksling er nødvendig.

Ændringen bør samstemmes med sundhedsloven, ligesom der bør ses på Sundhedsloven i forhold til informeret samtykke til diagnostik og behandling. I nogle tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at informeret samtykke til diagnostik og behandling kan ske alene fra den ene forældre (hvor den anden er mistænkt).

Også i forhold til "nomadefamilier" og "lukkede familier", som nævnes i lovforslaget, vil det være hensigtsmæssigt, at sundhedspersoner kan udveksle oplysninger med andre myndigheder. Disse typer af familier er kendt i sundhedsvæsenet, og læger bør kunne lave underretning men også drøfte fælles behandlings- og sociale støttetilbud til barn og familie for at sikre barnets sundhed og udvikling.

Børn med skiftende omsorgspersoner vil også være udsat i forhold utilstrækkelig behandling grundet informationstab om sygdom og behandling. Også her vil det være hensigtsmæssigt, hvis den behandlingsansvarlige læge kan drøfte diagnostik og behandling med sociale myndigheder.

§ 153 stk. 1 – ad 3 om ulovligt skolefravær, ser børneafdelingerne et stigende antal børn, der har et meget stort fravær på grund af påstået sygdom, og hvor symptomerne skyldes psykosociale belastninger. Ved fravær over en vis længde bør skolen kunne udbede sig udtalelse fra børnelæge.

Forbehold for merudgifter til regionerne

Høringsmaterialet indeholder ikke oplysninger, der gør det muligt at estimere de forventede udgifter til de udvidede funktioner ved børnehuset. Derudover kan der med lovforslagets initiativer komme øgede udgifter på hospitalerne som følge af, at der må forventes en stigning i antallet af børn/unge, der skal undersøges og behandles på hospitalerne.

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. Maja Marker

Vedrørende svar på høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

Social- og Integrationsministeriet har ved mail fra den 9. januar 2013 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.). Hørings svaret skal være Social- og Integrationsministeriet i hænde senest onsdag den 30. januar 2013 kl. 12.00.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle supplerende bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet. Det vurderes, at flere forslag kan virke udgiftsdrivende og på flere punkter begrænser kommunernes råderum og styringsmuligheder.

KL har følgende generelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.), herefter kaldet Beskyttelsespakken:

KL hilser overordnet set Beskyttelsespakken velkommen. Det er positivt, at der med forslaget er fokus på at sikre, at der reageres hurtigt og korrekt, når der opstår mistanke om overgreb eller omsorgssvigt af børn. KL finder det særligt positivt, at der etableres fælleskommunale Børnehuse rundt om i landet, hvor børnene og de unge kan få den nødvendige hjælp, hvis de har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom. Det er ligeledes positivt, at der indføres en udtrykkelig lovhjemmel til, at der kan udveksles nødvendige personfølsomme oplysninger i sager om overgreb eller mistanke herom. Endelig finder KL det positivt, at forslaget ligesom Barnets Reform ser mere på barnets rettigheder end på forældrenes.

Den 28. januar 2013

Sags ID: 1589817

Dok.ID: 1589817

JBS@kl.dk

Direkte 3370 3276

Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon 3370 3276

www.kl.dk

Side 1/8

Med Beskyttelsespakken er der fokus på fire centrale indsatsområder:

1. Børn skal høres og beskyttes ved mistanke om overgreb
2. Vurdering af alle underretninger samt styrket opfølgning
3. Mistriivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt
4. Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats

Udover de fire nævnte indsatsområder indeholder forslaget forslag om henholdsvis understøttelse af adoption uden samtykke og underretningspligt mellem Danmark og Færøerne.

Ad 1: Børn skal høres og beskyttes ved mistanke om overgreb

I forhold til at sikre, at børn og unge altid høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb, er fokus i Beskyttelsespakken særligt på børnesamtalen og på beskyttelse af barnet eller den unge i forbindelse med samvær.

Beskyttelse af barnet eller den unge ved samvær

KL vil gerne kvittere for, at det i lovgivningen præciseres, at der altid i samværssager skal være fokus på barnets eller den unges tarv.

KL vil dog opfordre til, at der i lovgivningen også skabes en hjemmel til, at børn og –ungeudvalget kan træffe afgørelse om overvåget samvær, i de tilfælde hvor mistanken om overgreb, er knyttet til en person, der færdes i hjemmet. I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at børn og ungeudvalget kan træffe afgørelse om overvåget samvær i en sådan situation. Men som bestemmelsen er foreslået udformet i forslaget, kan børn og –ungeudvalget kun træffe afgørelse om overvåget samvær, hvis der er viden eller mistanke om, at den person, der ønsker samvær med barnet eller den unge, har begået overgreb mod et barn eller en ung. Der gøres opmærksom på, at den person, der ønsker samvær med barnet eller den unge, ikke nødvendigvis er sammenfaldende med den person der færdes i hjemmet.

Ad 2: Vurdering af alle underretninger samt styrket opfølgning

Beskyttelsespakken indeholder en række nye tiltag, der både styrker kommunernes håndtering af indkomne underretninger og underretterens mulighed for at få en tilbagemelding om sagens videre forløb.

Krav om rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger og central registrering

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at organisere behandlingen af indkomne underretninger på en måde, som sikrer, at kommunen følger rettidigt og systematisk op på alle indkomne underretninger. Endvidere forpligtes kommunalbestyrelsen til at foretage en central registrering af alle underretninger, således at der skabes et overblik

over antallet af underretninger, hvor hurtigt de behandles osv. I den forbindelse vil kommunalbestyrelsen også ifølge en kommende bekendtgørelse blive forpligtet til at indberette nøgledata på cpr. niveau om modtagne underretninger til en central database, som Ankestyrelsen sandsynligvis bliver ansvarlig for.

KL kan overordnet set støtte intentionerne i forslaget. Dog mener KL ikke at flere nye regler om dels håndtering af underretninger dels indberetning af en lang række underretningsdata nødvendigvis vil få den tilsigtede virkning. Viden om hvor mange underretninger en kommune modtager, eller hvor mange underretninger der er modtaget på landsplan, har ikke nogen betydning i forhold til, hvorledes der rent faktisk tages hånd om børn og unge med særlige behov. Det vigtigste må være at sikre sig, at der bliver handlet på de indkomne underretninger, og at de børn og unge, der har behov for særlig støtte, også får den støtte, de har behov for. Den statistiske øvelse som lovgiver ønsker sig, må efter KL's opfattelse betragtes som en overordnet kontrol af kommunerne. KL mener, at det er væsentligt at passe på, at tiden der anvendes på de mange proceskrav, der konstant ruller ind over børneområdet, ikke går fra børnene og de unge.

KL vil gerne i dialog, når bekendtgørelsen om kommunernes indberetning af antal underretninger skal udarbejdes, og når det nærmere skal præciseres, hvad kommunerne helt konkret skal indberette til underretningsstatistikken.

Vurdering af underretningen inden for 24 timer

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til, indenfor 24 timer fra underretningens modtagelse, at vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare.

KL anerkender vigtigheden af, at der reageres hurtigt på indkomne underretninger. KL er enig i, at reaktionstiden i nogle sager har været for lang. Kommunerne er allerede godt i gang med at løfte indsatsen, så der tages hånd om børnene og de unge med det samme. Dog ser KL kravet om at alle underretninger skal vurderes, inden der er gået 24 timer, som et proceskrav, der på alle måder er med til at stresser området yderligere. En ting er de mange lovmæssige krav, der skal være i orden, før der træffes afgørelse, en anden at kravene nu også er på tid. Lovgiver ville komme igennem med sit budskab ved blot at understrege overfor kommunerne, at modtagne underretninger skal håndteres med det samme.

Hvis lovgiver fastholder kravet "indenfor 24 timer", vil KL anbefale, at det klart og tydeligt kommer til at fremgå af lovgivningen fra hvilket tidspunkt de 24 timer gælder. Også i de tilfælde, hvor underretningen modtages i kommunens postkasse efter arbejdstids ophør fx i weekenden, i ferier osv.

En 24-timers regel for vurdering af modtagne underretninger viser blot, at der er stor mistillid til, om kommunerne gør deres arbejde godt nok. KL forudsætter, at lovgivers intention med forslaget må være at sikre, at der tages hånd om barnet eller den unge. KL er af den opfattelse, at reglen alene er en ekstra procesregel, der skaber mere bureaukrati og ikke bidrager til sikring af iværksættelse af relevante tiltag.

Krav om inddragelse af ny sagsbehandler ved genvurdering af sagen

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at genvurdere en allerede i gangværende sag, hvis der modtages en ny underretning. Samtidig forpligtes kommunalbestyrelsen til at medinddrage en sagsbehandler, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af den konkrete sag, i genvurderingen.

KL kan overordnet set støtte intentionerne i forslaget. Dog mener KL, at lovgiver går for tæt på den kommunale organisering. Det bør ikke være lovgivningen, der dikterer hvorledes kommunerne skal organisere sig. Lovgiver bør således ikke i lovgivningen diktere, at kommunalbestyrelsen skal medinddrage en sagsbehandler, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af en sag, til at deltage i en eventuel genvurdering af sagen. Det bør ene og alene være op til den enkelte kommunalbestyrelse, hvorledes man mest hensigtsmæssigt kan genvurdere en sag til gavn for barnet eller den unge. Arbejdsgangen bør derfor ikke fastlægges af lovgiver.

Endnu en gang må KL konstatere, at en lovregel ene og alene bliver skabt fordi lovgiver ønsker at kontrollere kommunernes arbejde. Hvis der skal lovgives om bestemte måder at organisere sig på i kommunerne, bør der som minimum være foretaget en undersøgelse af, at en måde at gøre tingene på er bedre end en anden.

Det er nødvendigt, at kommunerne selv tilrettelægger, hvorledes de mest hensigtsmæssigt vil organisere sig. Lovregler, der beskriver, hvorledes kommunerne skal organisere sig, vil i det lange løb forhindre, at tingene kan gøres på nye og bedre måder.

Herudover er det væsentligt at passe på, at tiden der anvendes på de mange proceskrav, der konstant ruller ind over børneområdet, ikke går fra børnene og de unge.

KL vil meget opfordre til, at lovgiver lader det være op til kommunerne at vurdere, hvordan, hvor og med hvem en genvurdering af en sag skal ske.

Ad 3: Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt

Beskyttelsespakken indeholder en række nye tiltag, der dels skal sikre, at mistrivsel og overgreb opdages tidligt, dels at overgreb eller mistanke herom håndteres på den bedst mulige måde til gavn for barnet eller den unge.

Beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at udarbejde et beredskab, der indeholder klare procedurer for, hvordan der internt i kommunen skal arbejdes, samarbejdes og handles i tilfælde af viden eller mistanke om overgreb mod børn og unge. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

KL anerkender, at der er brug for beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb. De fleste kommuner har allerede i dag udarbejdet beredskaber for forebyggelse og håndtering af overgrebssager for børn. Det er væsentligt, at alle omkring børnene og de unge er klædt ordentligt på. Både i forhold til at aflæse børnenes signaler men også i forhold til at vide, hvorledes de skal handle, når barnet eller den unge har en bekymrende adfærd.

KL ser det også som positivt, at alle landets kommuner kan få gratis og løbende konsulentbistand til beredskabsarbejdet fra SISO, Det nationale videnscenter for Sociale Indsatser ved Vold og seksuelle Overgreb mod børn.

KL undrer sig dog over, at det er nødvendigt for lovgiver, at stille forslag om, hvor mange gange om året kommunalbestyrelsen skal revidere sit beredskab. KL mener det må være op til den enkelte kommunalbestyrelse at vurdere, hvornår det er nødvendigt at revidere beredskabet.

Etablering og brug af Børnehuse

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at benytte Børnehuse til undersøgelse af børn og unge, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom. Endvidere forpligtes kommunalbestyrelserne i regionen til efter aftale at oprette et Børnehus i hver region til undersøgelse af et barns eller en ungs forhold, når barnet eller den unge har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.

Det er vigtigt for KL at understrege, at etableringen af Børnehusene lever op til intentionerne om, at alle undersøgelser og udredninger fortaget af socialforvaltning, politi og sundhedsvæsen, i forbindelse med overgreb eller mistanke herom, skal foregå i Børnehuset. Hovedargumentet for at etablere et Børnehus, som de er etableret i Norge og Sverige, er, KL bekendt, at samle alle myndigheders undersøgelser, udredninger og behandlinger fysisk det samme sted, så barnet og den unge ikke skal flere steder hen.

KL vil samtidig opfordre til helt konkret at få klarlagt i bemærkningerne til forslaget, hvad, hvor og hvordan der samarbejdes i og omkring Børnehuset. Der bør ikke være forhold, der kan misforstås. KL kan forstå, at fx politiet allerede har fortolket sig frem til, at afhøring af børn og unge over 12 år, hvor der ikke er behov for videoafhøring, skal foregå i politiets egne lokaler. Den beslutning vurderes ikke at være i overensstemmelse med intentionerne i lovforslaget.

KL vil også opfordre til, at det i bemærkningerne kommer til at fremgå klart og tydeligt, om det forventes, at Børnehuset skal have et akutberedskab, der skal tage sig af sager om overgreb eller mistanke herom i weekender, helligdage, nætter osv.

Og endelig vil KL anbefale, at der skabes en klar hjemmel for kommunerne til at tage ud i familiens bolig og tage barnet eller den unge med til Børnehuset, i de tilfælde hvor forældrene ikke ønsker at give samtykke.

Ad 4: Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats

Beskyttelsespakken indeholder initiativer, der hjemler mulighed for, mellem myndigheder, at udveksle nødvendige, personfølsomme oplysninger, når der er bekymring for, at et konkret barn eller en ung har været udsat for overgreb.

Udveksling af oplysninger om barnets eller den unges private forhold

Med forslaget får politi og myndigheder en hjemmel til at udveksle personfølsomme oplysninger, hvis oplysningen må anses for nødvendig for at forebygge overgreb mod et barn eller en ung.

KL ser det som positivt, at der nu bliver en udtrykkelig lovhjemmel til, at der kan udveksles nødvendige, personfølsomme oplysninger mellem kommunale myndigheder og politi omkring bekymring for konkrete børn. Det er helt nødvendigt, hvis der skal skabes en tidlig indsats.

Udveksling af oplysninger i sager hvor Børnehuset benyttes

Med forslaget gives der mulighed for, at myndigheder, der inddrages under behandlingen af en sag, hvor et Børnehuset benyttes, kan udveksle oplysninger om barnet eller den unge i den konkrete sag.

KL er positiv over for forslaget. Dog vil KL bemærke, at ordningen om udveksling af oplysninger ikke må give licens til at forsinke inddragelsen af forældrene. Forældrene skal fortsat delagtiggøres i en bekymring blandt andet for at sikre en god og fremadrettet dialog.

Øvrige bemærkninger til Beskyttelsespakkenes forslag

Begrebet "Overgreb" = seksuelle og voldelige overgreb

I lovforslaget lægges der op til, at begrebet "overgreb" i både lovtekst og lovbemærkninger dækker over både seksuelle og voldelige overgreb.

KL finder det forvirrende, at begrebet "overgreb" både dækker seksuelle og voldelige overgreb. Hvis lovgiver ønsker, at begrebet "overgreb" skal dække begge dele, bør det fremgå mere tydeligt, at vold og overgreb dækker over det samme, og at de samlet set benævnes som overgreb i lovteksten. Ellers foranlediges læseren til at tro, at overgreb primært handler om seksuelle overgreb, hvilket også er denne forståelsesramme straffeloven lægger op til. Straffeloven indeholder således en række bestemmelser om forbrydelser mod kønssædeligheden, der vedrører incest eller andre seksuelle overgreb begået mod mindreårige. Tilsvarende indeholder straffeloven bestemmelser om vold.

KL vil foreslå, at der skabes overensstemmelse mellem straffelovens termer om overgreb og vold og servicelovens formuleringer om samme.

Hvis lovgiver alligevel ønsker at fastholde, at begrebet "overgreb" dækker over både seksuelle og voldelige overgreb bør alle bestemmelser i serviceloven bringes i overensstemmelse hermed. Således vil KL henvise til fx servicelovens § 58, stk. 1, nr. 2, hvor både vold eller andre alvorlige overgreb er nævnt. Tilsvarende bør det overvejes om bestemmelserne i serviceloven, der vedrører volds kriminalitet, i stedet bør benævnes "overgrebskriminalitet".

Faglig støtte til plejefamilier, der skal adoptere et barn eller en ung

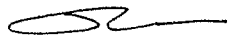
Med bestemmelsen foreslås det, at plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på adoption, får ret til faglig støtte målrettet situationen før adoptionen.

KL er enig i intentionerne i forslaget. Dog fremgår det af bemærkningerne til forslaget, at kommunalbestyrelsen bør kontakte Ankestyrelsens Familieretsafdeling, som blandt andet udbyder adoptionsforberedende kurser til kommende adoptanter med henblik på at lade Familieretsafdelingens undervisere forestå den faglige støtte til plejefamilien.

Det mener KL ikke er den bedste løsning. KL mener derimod at denne kompetence fuldt og helt bør ligge i kommunerne. Det er kommunerne der har den grundlæggende viden om pleje, barnets belastningsfaktorer og forældreskab. Således er dette fokus en stor del af hele grundkurset i at være plejefamilie. Tilsvarende, er det også det, der arbejdes med, når

plejefamilien modtager vejledning, rådgivning, supervision og efteruddannelse. Det er vigtigt at anerkende, at det er to helt forskellige situationer en plejefamilie og en adoptionsfamilie stilles overfor i forbindelse med modtagelse af barnet.

Med venlig hilsen

Tina Wahl

Bilag

Høringssvar til de enkelte forslag i udkast til Lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

Den 28. januar 2013

Sags ID: 1591395

Dok.ID: 1591395

KL har følgende konkrete bemærkninger til de enkelte forslag:

JBS@kl.dk

Direkte 3370 3276

Mobil 2252 1099

Forslag til nr. 2 og nr. 4

- om samtale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at tale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse.

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon 3370 3276

Trods det nævnte forslag er det fortsat et krav, at kommunalbestyrelsen skal gennemføre en samtale med barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse. Dette gælder dog ikke, som der står i forslaget, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelsen af den børnefaglige undersøgelse.

www.kl.dk

Side 1/10

KL's bemærkninger

KL ser det som positivt, at det nu klart og tydeligt fremgår af lovgivningen, at kommunalbestyrelsen skal tale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse. Dog er det for KL vanskeligt at se, hvordan kommunerne kan overholde lovgivningen, når der både er et krav om en børnesamtale ved den børnefaglige undersøgelse, og et krav om en børnesamtale inden der træffes afgørelse.

Det følger ikke af forslaget, i hvilke situationer kommunalbestyrelsen kan springe den lovpligtige samtale med barnet eller den unge over ved den børnefaglige undersøgelse og i stedet tale med barnet eller den unge inden afgørelsen. Dette vil i forbindelse med en eventuel praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen betyde, at kommunerne kommer ud med fejl, hvis ikke de har gennemført en samtale med barnet i forbindelse med den børnefaglige

undersøgelse, men i stedet har valgt at tale med barnet eller den unge inden afgørelsen.

Forslag til nr. 5

- Etablering af Børnehuse

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at benytte Børnehuse til undersøgelse af børn og unge, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom. Endvidere forpligtes kommunalbestyrelserne i regionen til efter aftale at oprette et Børnehus i hver region til undersøgelse af et barns eller en ungs forhold, når barnet eller den unge har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.

KL's bemærkninger

Børnehusets målgruppe

I bemærkningerne til forslaget fremgår, at målgruppen for Børnehuset er børn og unge til og med 17 år, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom, samt deres nærmeste omsorgspersoner.

KL undrer sig over, at også barnet og den unges nærmeste omsorgspersoner er en del af målgruppen. Det er vel næppe således, at barnets eller den unges nærmeste omsorgspersoner kan benytte Børnehuset på egen hånd. KL vil foreslå, at målgruppen alene er børn og unge til og med 17 år. Efterfølgende bør der stå, at det også, i det omfang barnet eller den unges forældre eller andre nære omsorgspersoner har brug for akut krisehjælp, vil være muligt at yde hjælp til denne personkreds i Børnehuset.

Inddragelse af Børnehuset

I bemærkningerne til forslaget forsøges formuleret eksempler på overgreb, som ikke skal løses med inddragelse af Børnehuset.

KL vil anbefale, at lovgiver afholder sig fra at komme med eksempler på situationer, som ikke er omfattet af de nye bestemmelser. Eksemplet som er nævnt i bemærkningerne handler om vold i nattelivet mellem to jævnaldrende. I sådan en sag vil der kunne være tale om en indsats både fra de sociale myndigheder og politiet, og sagen vil dermed kunne være omfattet af Børnehuset. KL vil anbefale, at det alene bør være en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Kontakt til Børnehuset

I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at kommunalbestyrelsen i alle tilfælde bør kontakte Børnehuset med henblik på at advisere huset om den forestående sag.

KL vil anbefale, at det i bemærkningerne nævnes, at der kan være særlige tilfælde, hvor det kan være hensigtsmæssigt at møde op direkte i Børnehuset med barnet eller den unge uden forudgående kontakt.

KL vil også anbefale, at det i bemærkningerne fremgår, at et barn eller en ung selv kan henvende sig til Børnehuset.

Præcisering af begrebet "undersøgelse"

I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at "der skal foretages en undersøgelse af barnet eller den unges forhold," og at undersøgelsen foretages som en del af den børnefaglige undersøgelse".

KL vil anbefale, at det i lovteksten og bemærkningerne præciseres, hvilken undersøgelse, der henvises til, fx om det er den børnefaglige undersøgelse, en psykologisk undersøgelse, politiets undersøgelse eller den lægefaglige undersøgelse.

Præcisering af hvornår en sag opstartes i Børnehuset

I bemærkningerne fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal foretage en undersøgelse af barnets eller den unges forhold ved benyttelse af det Børnehuset, som kommunen er tilknyttet.

KL vil anbefale, at det præciseres, hvornår en sag opstartes i Børnehuset. Med lovgivers formulering i lovteksten og i bemærkningerne kan det tolkes, som om, at det først er, når det er besluttet, at der skal opstartes en børnefaglig undersøgelse. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis det er muligt at benytte Børnehuset i forbindelse med vurdering af underretningen, da der er i denne fase er stor usikkerhed om, hvordan sagen vurderes, håndteres og koordineres.

"Parallel" udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse

I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at den børnefaglige undersøgelse skal udarbejdes parallelt med forløbet i Børnehuset.

KL vil anbefale, at den børnefaglige undersøgelse udarbejdes i sammenhæng med forløbet i Børnehuset. Med lovgivers formulering, formenes man til at tro, at den børnefaglige undersøgelse og forløbet i Børnehuset ikke har noget med hinanden at gøre.

Finansiering af Børnehusene

I hverken lovtekst eller bemærkningerne til forslaget fremgår det hvorledes Børnehusene konkret skal finansieres.

KL vil anbefale, at det både i lovteksten og i bemærkninger kommer til at fremgå tydeligt, hvad der finansieres via den objektive finansiering, og hvad der kan være hensigtsmæssigt at finansiere via taksten.

"Faste" samarbejdsaftaler

I bemærkningerne til forslaget fremgår, at Børnehusene skal indgå "faste" samarbejdsaftaler.

Det er uklart hvad der menes med "faste" samarbejdsaftaler. KL vil derfor foreslå, at der alene skrives indgåelse af samarbejdsaftaler. Hvis lovgiver ønsker at fastholde "faste" samarbejdsaftaler, bør det præciseres hvad der menes med "fast".

Kontakten til anklagemyndigheden

Det ønskes præciseret, hvorvidt det er politiets opgave at varetage kontakten til anklagemyndigheden, forsvarer og evt. dommer i forbindelse med afhøringerne. Eller om denne opgave påhviler Børnehuset.

Akutberedskab

Det fremgår ikke tydeligt af hverken lovtekst eller bemærkninger til loven om det forventes, at Børnehusene har et akutberedskab.

Af hensyn til kommunernes drift og organisering bør det tydeligt fremgå, om det forventes, at Børnehuset har et akutberedskab i weekender, ferier/helligdage, nætter osv.

Mulighed for uden samtykke at tage barnet eller den unge med i børnehuset

Det fremgår ikke tydeligt af forslaget, om kommunen i de situationer, hvor forældrene ikke ønsker at give samtykke, kan hente barnet eller den unge og tage det med i børnehuset.

KL vil anbefale, at der skabes en klar hjemmel for kommunen til, at tage ud til familiens bolig og tage barnet eller den unge med til børnehuset, i de tilfælde hvor forældrene ikke ønsker at give samtykke til, at der tages hånd om barnet eller den unge.

Sundhedsfaglige undersøgelser

I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at de lægefaglige og retsmedicinske undersøgelser ikke vil foregå i Børnehuset, men at disse vil skulle foregå på retsmedicinsk institut eller de højt specialiserede sygehusafdelinger.

KL vil anbefale, at også de kliniske lægefaglige og retsmedicinske undersøgelser foregår i Børnehuset. Sundhedspersonalet bør udføre så meget af den

sundhedsfaglige indsats i Børnehuset som overhovedet muligt. Netop for at sikre, at barnet eller den unge ikke skal løbe spidsrod mellem flere instanser. Hovedargumentet for at etablere et Børnehus er, KL bekendt, at samle alle myndigheders undersøgelser fysisk det samme sted, så barnet og den unge ikke skal flere steder hen.

Politiets afhøring af barnet eller den unge

Det bør fremgå tydeligt, at politiets afhøring af barnet eller den unge i alle tilfælde vil foregå i Børnehuset. Dette bør være uafhængigt af om barnet eller den unge er over eller under 12 år. KL kan forstå, at der rundt i landet er en del forvirring om dette. Nogle politikredse har blandt andet tilkendegivet, at når det drejer sig om afhøring af børn og unge over 12 år, vil afhøringen foregå i politiets lokaler. Hvorimod, når det handler om børn under 12 år, hvor der skal finde en videoafhøring sted, vil afhøringen ske i Børnehusets lokaler.

KL vil foreslå, at det i bemærkningerne til forslaget kommer til at fremgå, at afhøringen af barnet eller den unge altid skal foregå i Børnehuset uanset om barnet eller den unge er over eller under 12 år, og uanset om der er tale om videoafhøring eller ej. Det er vel hele hensigten med Børnehuset, at det hele samles et sted, så barnet eller den ikke skal frekventere flere steder.

KL mener, det er væsentligt, at få klarlagt helt konkret i bemærkningerne til forslaget hvad, hvor og hvordan der samarbejdes i og omkring Børnehuset, så der ikke efterfølgende opstår misforståelser, og parterne hver i sær foranlediges til at fortolke sig frem til, hvad der skal gælde i den konkrete situation.

Forslag til nr. 8

- Anbringelse med henblik på adoption i en plejefamilie

I forslaget tydeliggøres det, at anbringelse med henblik på adoption så vidt muligt skal ske til en plejefamilie, som er indstillet på at adoptere et barn eller ung.

Det fremgår blandt andet af forslaget, at plejefamilier til adoption kan rekrutteres ved, at kommunalbestyrelsen retter henvendelse til Adoptionsnævnet, som er dem, der skønner, om der er adoptanter, der er egnede til opgaven. Det er også Adoptionsnævnet der foretager matchningen mellem barnet eller den unge og adoptanten. I sammenhæng hermed, skal kommunalbestyrelsen vurdere familiens egnethed som plejefamilie, og familien skal godkendes som plejefamilie efter servicelovens regler.

KL's bemærkninger

KL undrer sig over denne konstruktion. KL vil foreslå, at det er kommunalbestyrelsen der alene foretager matchningen mellem barnet eller den unge og adoptanten. Særligt fordi det er kommunalbestyrelsen, der via sin børnefaglige undersøgelse af barnet har det reelle kendskab til, hvad der forventes at være til stede hos adoptanten for at denne kan tage tilstrækkeligt vare på barnet.

Hvis der ikke foretages det rette match mellem barn og adoptant, vil der kunne ske det, at kommunalbestyrelsen i sidste ende kan komme til at skulle iværksætte en række foranstaltninger, fordi det viser sig, at barnet har brug for anden støtte end den, adoptanten er i stand til at give.

Kommunalbestyrelsens mulighed for at matche barn og adoptant er også vigtig fordi, det er kommunalbestyrelsen, der skal godkende familien som plejefamilie. Der kan være risiko for, at Adoptionsnævnets valg af adoptant ikke er en adoptant, som kommunalbestyrelsen kan godkende som plejefamilie. Som KL ser det, pålægges myndighederne her et dobbeltarbejde, som i sidste ende kan være til skade for barnet.

Endelig vil KL bemærke, at adoptanten, der skal godkendes som plejefamilie, vel i sagens natur bør godkendes som konkret egnet til et konkret barn. Sådan som lovbemærkningerne er udformet kan man formentlig tro, at adoptanten kan godkendes af en af de fem tilsynsmyndigheder som generelt egnet. Dette er vel næppe hensigtsmæssigt.

Forslag til nr. 9-10

– beskyttelse af barnet eller den unge ved samvær

Med forslaget understreges det, at kommunen i forbindelse med samvær skal have et særligt fokus på at beskytte barnet eller den unge mod nye overgreb i de sager, hvor der er viden eller mistanke om overgreb. Således skal børn og unge-udvalget træffe afgørelse om enten afbrydelse eller fastsættelse af overvåget samvær i overgrebssager, når der mistanke om, at den person, der ønsker samvær med barnet eller den unge, har begået overgreb mod barnet eller den unge.

KL's bemærkninger

KL ser det som positivt, at det nu præciseres, at der altid i samværssager skal være fokus på barnets eller den unges tarv. KL ser det også som positivt, at kommunalbestyrelsen inden der træffes afgørelse om samvær er forpligtet til at sikre, at der skal afholdes en samtale med barnet eller den unge.

KL mener det er helt essentielt, at der tales med barnet eller den unge i forbindelse med afgørelse om samvær. Dog bør der efter KL's opfattelse laves en selvstændig hjemmel for denne samtale, således at det i alle tilfælde er et

krav for kommunen at samtale med barnet eller den unge i forbindelse med afgørelse om samvær. Også i de tilfælde, hvor kommunen allerede har gennemført en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse. Som forslaget er formuleret nu, kan samtalen undlades, hvis der i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse allerede er talt med barnet eller den unge.

Forslag til nr. 11

-om børn og unge-udvalgets afgørelse om samvær

Der er alene tale om en præcisering som følge af forslaget om beskyttelse af barnet eller den unge ved samvær med forældre eller andre personer i barnets eller den unges netværk.

KL's bemærkninger

Umiddelbart må der være noget galt med den nye lovttekst. Børn og unge-udvalget kan vel næppe træffe afgørelse om afgørelser. Der bør vel i stedet stå ”overvåget samvær eller afbrydelse af forbindelsen til forældre eller netværk, jf. § 71, stk. 3, 4 og 5,”

Forslag til nr. 13

-om fagpersoners skærpede underretningspligt

Med forslaget udvides den skærpede underretningspligt til også at omfatte tilfælde, hvor et barn eller en ung undlader at opfylde undervisningspligten eller har et ulovligt skolefravær. Forslaget har til hensigt at skærpe opmærksomheden på de tilfælde, hvor et bekymrende ulovligt skolefravær kan skyldes bagvedliggende sociale problemer.

KL's bemærkninger

KL ser det som positivt, at det i bemærkningerne til lovtteksten nu fremgår, at den, der underretter, ikke skal fortage en vurdering af, om barnet eller den unge vil kunne opnå særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. KL ser det i den forbindelse også positivt, at lovgiver har valgt at tage denne formulering ud af lovtteksten. Vurderingen af om barnet eller den unge har behov for særlig støtte er ene og alene kommunalbestyrelsens ansvar.

KL kan se af lovtteksten, at lovgiver har valgt at tage den nuværende formulering om ”vold eller andre overgreb” ud af den nye bestemmelse. Således fremgår det nu, at den skærpede underretningspligt træder i kraft, hvis et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

KL vil foreslå, at der skabes overensstemmelse mellem straffelovens termer om overgreb og vold og servicelovens formuleringer om samme. Således vil KL foreslå, at servicelovens § 153, stk. 1, nr. 4, bringes i overensstemmelse med straffelovens regler, så der som i nuværende servicelov står, ”at et barn

eller ung under 18 år har været udsat for vold eller overgreb.” Se også KL’s generelle bemærkninger til lovforslaget.

Forslag nr. 16

- om videregivelse af oplysninger om sagens videre færd til underretteren

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen blandt andet til, på eget initiativ, at videregive oplysninger til underretteren. Herudover kan kommunalbestyrelsen efter forslaget som noget nyt, orientere den, der har foretaget en underretning efter servicelovens § 153, om, hvilken type foranstaltning, der er iværksat samt længden heraf.

KL’s bemærkninger

Videregivelse af oplysninger til alle der underretter efter servicelovens § 153

KL vil blot for en god ordens skyld bemærke, at der er rigtig mange underretninger, og at antallet er stigende. Som lovteksten er formuleret, fremgår det, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at videregive oplysninger til alle, der underretter efter servicelovens § 153 (fagpersoners pligt til at underrette). Det er ganske mange tilbagemeldinger om, hvorvidt der er sat en undersøgelse eller en foranstaltning i gang. Og det gælder uanset om der er igangsat noget, eller der ikke er. Administrativt er det meget tungt. Dertil kommer, at det ikke i alle tilfælde er væsentligt for underretteren at få denne viden. Det vigtigste må være, at underretteren, i det omfang han/hun har en interesse i det, kan få denne oplysning.

I bemærkningerne fremgår det videre, at videregivelsen ikke reguleres nærmere i forhold til, hvordan og på hvilket tidspunkt, videregivelsen bør ske. KL undrer sig over, at lovgiver, trods sidstnævnte sætning, efterfølgende skriver, at videregivelsen skal foregå ”indenfor rimelig tid” fra modtagelsen af underretningen. Hvad mener lovgiver med ”indenfor rimelig tid”, hvor lang tid er det?

KL vil foreslå, at den nugældende bestemmelse, hvor kommunalbestyrelsen videregiver oplysninger efter anmodning fra underretteren, videreføres i den form, den har nu. På den måde undgås det tunge administrative arbejde, der er forbundet med den nye bestemmelse, og det undgås, at der opstår et besynderligt tovtrækkeri om den tidsmæssige timing for videregivelsen (læs: indenfor rimelig tid).

KL’s bemærkninger

Kommunalbestyrelsens mulighed for ved underretning efter servicelovens § 153, at oplyse underretteren om, hvilken type og hvilken varighed den iværksatte foranstaltning har

Med forslaget får kommunalbestyrelsen ved underretning efter servicelovens § 153 mulighed for at oplyse underretteren om, hvilken type og hvilken varighed den iværksatte foranstaltning har.

KL mener det er væsentligt, at det er noget kommunalbestyrelsen "kan" gøre, hvis det skønnes at være til gavn for barnet eller den unge. KL undrer sig derfor over, at der i bemærkningerne til loven, står at kommunalbestyrelsen "skal" videregive disse oplysninger. Og videre står der, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at videregive disse oplysninger. Denne uoverensstemmelse mellem lovtekst og lovens bemærkninger bør der rettes op, så det tydeligt fremgår, at det er noget kommunalbestyrelsen "kan" gøre, hvis det vurderes at være til gavn for barnet.

I bemærkningerne til samme bestemmelse fremgår, at det som udgangspunkt vil være fagpersoner i for eksempel dagtilbud, skole, sundhedspleje, som er omfattet af bestemmelsen. Og videre fremgår det, at en videregivelse af oplysninger om type og varighed af indsatsen ikke giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder i forhold til persondatalovens regler. Også fordi oplysningerne sker til "en begrænset" kreds af modtagere.

KL vil foreslå, hvis lovgiver ønsker at afgrænse personkredsen, at denne afgrænsning klart og tydeligt kommer til at fremgå af lovteksten. KL ønsker ikke, at kommunerne kommer til at handle i strid med den øvrige lovgivning, hvis kommunen vælger at videregive oplysninger om type og varighed af foranstaltningen til underretteren, som måske og måske ikke, er omfattet af personkredsen.

I forslaget fremgår det videre, at der kun kan videregives oplysninger om indsatsens type og varighed, men at videregivelsen ikke må sige noget om det egentlige indhold af den iværksatte indsats samt om barnet eller den unges øvrige forhold.

KL har vanskeligt ved at se, hvorledes man kan oplyse om indsatsens type og varighed, uden også at fortælle noget om indholdet. KL vil derfor foreslå, at det præciseres og gerne med eksempler, hvad der menes med indsatsens type og varighed, så det undgås, at kommunerne kommer til at sige noget om indholdet i den iværksatte indsats.

KL's bemærkninger

Samtale med barnet eller den unge i forbindelse med underretningen

I forslaget stilles der krav om, at der altid skal gennemføres en samtale med barnet eller den unge umiddelbart efter modtagelsen af en underretning om overgreb. Det anbefales også i forslaget, at kommunen forud for gennemførelse af en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med underretningen, altid vurderer, om det vil være hensigtsmæssigt for samtalens gennemførelse at sørge for, at barnet eller den unge kender sin ret til at medbringe en bisidder til samtalen.

KL undrer sig over sidstnævnte anbefaling, idet servicelovens § 48 a om ret til bisidder alene er en hjemmel til for barnet eller den unge, at lade sig bistå af andre, hvis en sag behandles efter kapitel 11 i serviceloven. KL bekendt, er en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med underretningen endnu ikke blevet til en sag, der behandles efter kapitel 11 i serviceloven. Hvis intentionen er at barnet eller den unge skal have en bisidder med ved samtalen i forbindelse med underretningen, vil KL anbefale, at servicelovens § 48 a ændres i overensstemmelse hermed.

KL's bemærkninger

Overensstemmelse mellem lovtækst og forslagets bemærkninger

KL undrer sig over, at bemærkningerne til § 155 a ikke harmonerer med lovtæksten i § 155 a. I bemærkningerne til § 155 a forpligtes kommunalbestyrelsen til at "overveje, om en konkret sag skal genvurderes", hvis der indkommer en ny underretning. I lovtæksten derimod forpligtes kommunalbestyrelsen til at genvurdere sagen. Det er væsentlig om kommunen forpligtes til overveje om en sag skal genvurderes, eller om kommunen skal gå lige på og genvurdere uanset hvad. KL anbefaler, at lovtækst og lovtækstens bemærkninger har samme ordlyd.

Tilsvarende undrer KL sig over, at der ikke er overensstemmelse mellem lovtæksten i § 155 a, stk. 1, 2. pkt. og bemærkningerne hertil. I § 155 a, stk. 1, 2. pkt. fremgår, at en sagsbehandler, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af sagen, skal deltage i genvurderingen af sagen. I bemærkningerne til samme fremgår, at kommunalbestyrelsen skal inddrage en anden eller andre personer i den myndighed, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af sagen. Det betyder efter KL's opfattelse, at kommunalbestyrelsen ikke behøver at inddrage en "sagsbehandler", som det fremgår af lovtæksten, men kan vælge at medtage en anden fra den myndighed, der løser opgaver inden for området udsatte børn og unge. KL anbefaler, at lovtækst og lovtækstens bemærkninger får samme ordlyd. Kommunerne skal jo nødvendigvis komme ud med fejl i en eventuel praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen, blot fordi de ikke har inddraget en sagsbehandler men har benyttet sig af en anden relevant person, med anden stillingsbetegnelse.

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
Direkte mobil 51 80 24 58
sek@fbu.dk
www.fbu.dk

Til
Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. mma@sm.dk

Hellerup, den 28. januar 2013

Høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

FBU ForældreLANDSforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende forslag til ændringer i serviceloven i forbindelse med den samlede pakke af initiativer, der har til formål at styrke beskyttelsen af børn og unge mod overgreb og herunder at sætte myndighederne bedre i stand til at håndtere sager om overgreb.

Generelle bemærkninger:

Beskyttelse af børn mod overgreb er en meget vigtig indsats – og ingen tvivl om, at det skal ske bedst muligt. Det giver den gældende lovgivning også rig mulighed for – bortset fra nogle enkelte områder i forbindelse med udredning af overgreb i den tidlige fase.

Derfor finder FBU det meget beklageligt, at det niveau, det sociale arbejde med udsatte familier og deres børn udføres på nogle steder i landet, har medført, at Folketinget finder det nødvendigt at detaillovgive om noget, som burde forekomme selvfølgelig i arbejdet med at beskytte, støtte og hjælpe børn og deres familier i nød.

En detaillovgivning, som dermed lægges ind over alle børnesager på en måde, så der er risiko for overblikket over helheden i lovgivningen og i de meget vigtige processer i samarbejdet mellem familierne og myndigheden glipper – se særlige nedenfor vedrørende samtale med børn i forbindelse med undersøgelse og ved beslutning om foranstaltninger.

Set fra FBU's perspektiv handler det – frem for mange lovgivningsmæssige ændringer - om i langt højere grad om at sikre faglig kvalificering af arbejdet samt parathed og mod til at undersøge og træffe beslutninger efter servicelovens allerede eksisterende muligheder i disse ofte meget komplekse sager, hvor en egentlig bevisførelse eller dom langt fra altid giver de sociale myndighed sikker grund for sin indsats.

FBU finder naturligvis også, at overgreb skal forebygges eller stoppes hurtigst muligt. Men det samme gælder i høj grad mistrivsel hos børn og unge. Børn og unge, der udsættes for overgreb, vil næsten altid bære præg af mistrivsel, af manglende omsorg og udviklingsmuligheder.

Fokus på mistrivsel og dermed barnets hele situation skal være i centrum for undersøgelse og indsats. Det er vigtigt at se hele barnet og dets situation og ikke alene at fokusere på, om barnet har været udsat for overgreb. Der skal handles både på mistrivsel og på de overgreb, som kan være en del af mistrivselen.

FBU koncentrerer sit høringssvar om de dele af lovforslaget, hvor der set med vores ekspertise (som forældreforening og med de socialfaglige kompetencer, vores medarbejdere har) er brug for at se nærmere på formuleringer i lovtekst og bemærkninger.

F.eks. er det vigtigt, at ny lovgivning bliver beskrevet og begrundet på en måde, at den er let forståelig og anvendelig for medarbejdere i kommunerne, som skal administrere den. Det gælder også i efterfølgende vejledninger, hvorfor FBU's kommentarer til lovforslaget samtidig indeholder kommentarer til bemærkningerne. Love og vejledninger skal også være forståelig for borgere, der søger at sætte sig ind i dem. Hvis det ikke er tilfældet, er der risiko for, at der opstår unødvendige barrierer i dialogen mellem borgere og myndighed – og (endnu flere) klagesager til følge. Denne generelle kommentar er særligt aktuel i forbindelse med bemærkningerne til lovforslagets pkt.9 og 10 – se herom senere.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte punkter:

§ 1

Pkt. 2 og 4 – om samtale med børn og unge

Børnesamtalen er et tilbud til barnet - overvejelser

FBU er i forbindelse med arbejdet med at kommentere lovforslaget blevet opmærksomme på, om formuleringen af bestemmelsen om ”børnesamtalen”, helt generelt, er præcis nok i lovteksten.

FBU er selvfølgelig helt enig i, at borgere – både børn og voksne – har ret til at blive inddraget og til at medvirke ved behandlingen af egen sag.

I den her sammenhæng er det en ret, barnet har – ikke en pligt.

Nugældende vejledning er i pkt. 254 meget præcis om, at det er *kommunens pligt at tilbyde barnet en samtale* i givne situationer.

I foreliggende lovtekst udvides forpligtelsen til at tilbyde barnet en samtale. Men både i den nuværende bestemmelse om børnesamtalen og ved dette lovforslag bruges formuleringen: ”der skal finde en samtale sted med barnet eller den unge”.

Der skal selvfølgelig ikke herske tvivl om, at kommunen skal inddrage barnet og tilbyde barnet samtale og dialog – men der må heller ikke herske tvivl om, at det skal fremsættes som et tilbud til barnet.

Vores erfaringer fra praksis ved kontakt med forældre og som bisiddere ved møder fortæller os, at der fra myndighedens side kan være et stærkt pres på at gennemføre en børnesamtale, næsten for enhver pris.

FBU finder, at der i nogle situationer er grundlag for at komme i tvivl om, hvorvidt myndigheden har tilstrækkeligt fokus på, at *samtalen er et tilbud til et barn*, som det kan sige både ja og nej til.

Vi har også baggrund for at være i tvivl om, hvorvidt barnet altid bliver informeret om formålet med den aktuelle samtale.

Og en børnesamtale kan rumme mange forskellige elementer, f.eks.: at barnet får information, at barnet får mulighed for inddragelse, at barnet får mulighed for at give sine evt. synspunkter til kende og for at medvirke ved behandlingen af egen sag, at barnet får mulighed for at stille spørgsmål og får mulighed for at fortælle om sine oplevelser.

Spektret for børnesamtalen er meget stort og det er vigtigt at barnet ved, hvad der er der sker i den aktuelle samtale. Og det er vigtigt, at barnet ved, at det helt kan undlade at deltage eller vælge at deltage i samtalen og medvirke der, hvor det har lyst.

De fleste børn vil gerne have informationer og vide, hvad der kommer til at ske, men det er langt fra alle børn, der har lyst til – til ofte fremmede personer – at fortælle om sig selv, sin familie og sine oplevelser.

Det er afgørende vigtigt, at myndigheden oplyser og vejleder barnet om dets rettigheder og muligheder, herunder at barnet vejledes om, at det kan sige nej til en samtale og nej til at svare på konkrete spørgsmål.

Og myndighedens ønske om og behov for at få oplysninger frem, der gør det muligt at træffe beslutninger om beskyttelse af børn, må ikke komme til at få en sådan vægt, at børnene ikke samtidig beskyttes gennem deres rettigheder til ikke at bidrage med oplysninger.

Hvis barnet selv ikke vil fortælle om omsorgssvigt og overgreb, må myndigheden finde andre veje til beskyttelse af barnet.

FBU anbefaler

derfor, at den generelle formulering om samtale med børn og unge i selve lovteksten alle steder ændres fra f.eks. ”der skal finde en samtale sted” til at ”*kommunen skal tilbyde barnet en samtale*”.

Hermed gøres det tydeligt også i selve lovteksten, at der er tale om et tilbud, barnet kan sige ja eller nej til. Det vil styrke barnets retssikkerhed, at lovteksten direkte har en formulering, som er præcis og dækkende.

Formuleringen ”at tilbyde” anvendes f.eks. allerede i § 54, hvor kommunen skal tilbyde forældre en støtteperson – en rettighed på lige fod med barnets ret til samtale og inddragelse.

Ny § 50, stk. 3

FBU anbefaler også, at forslaget om ny § 50, stk. 3 vedtages, således at det er lovbestemt, at der skal finde samtale sted med barnet som led i den børnefaglige undersøgelse. Dog således, at formuleringen ændres til ”*kommunen skal tilbyde barnet en samtale*”.

FBU kan derimod ikke anbefale, at ovenstående nye bestemmelse direkte medfører, at samtale med barnet efter § 48, stk. 1 kan udelades, hvis der har fundet en samtale sted efter § 50, stk. 3 inden for de seneste 4 måneder.

Der vil, såfremt bestemmelsen vedtages, være tale om en direkte forringelse af børn og unges rettigheder til inddragelse og medvirken i egen sag.

F.eks. vil det generelt ikke være muligt for kommunen tidligt i et undersøgelsesforløb at præsentere barnet for den afgørelse, de har til hensigt at træffe. Det er først muligt, når undersøgelsen nærmer sig sin afslutning. Det er jo derfor undersøgelsen gennemføres. Derfor kan samtalen i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse på ingen måde erstatte samtalen om barnets holdning til påtænkte foranstaltninger eller beslutninger.

Processen i undersøgelsen er samtidig et meget vigtigt led i den gode fælles proces mellem familie og myndighed, der er væsentlig, for at familien og myndigheden fælles kan lægge en plan for indsats, og at barnet får positivt udbytte af en indsats. Den gode proces, som finder sted i langt de fleste ”børnesager”. Den må ikke sættes overstyr!

Bagved liggende overvejelser til § 48 og § 50

FBU finder det relevant, at det nu (endelig) direkte i servicelovens § 50 bliver beskrevet, at kommunen som led i en børnefaglig undersøgelse skal tilbyde barnet en samtale. Det har FBU foreslået et par gange tidligere i forbindelse med ændringer i serviceloven, selv om det med henvisning til de generelle regler om inddragelse og samarbejde med både børn og familier ikke burde være nødvendigt at indsætte det direkte i lovgivningen.

FBU har også tidligere foreslået, at det i lovgivningen bliver præciseret, at samtaler med børn undtagelsesvis (når hensynet til barnets bedste taler for det og hvis barnet siger ja til det) kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse.

I bemærkningerne til lovforslaget fremhæves vigtigheden af at opretholde en god dialog med forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med samtaler med børn uden

forældrenes tilstedeværelse, evt. også uden deres samtykke. Det kan FBU absolut tilslutte sig – inddragelse og god dialog med både forældre og børn er vigtigt for samarbejdet om barnet og dermed for barnets udbytte / ”et godt resultat”.

Børn skal naturligvis vide om og inddrages i, at der foregår en undersøgelse, og kommunen / myndigheden er selvfølgelig nødt til at søge at komme i direkte kontakt med de børn og forældre, som undersøgelsen vedrører. Det er kvalificeret socialfagligt arbejde. Og det vil de allerfleste forældre og børn gerne.

Og det er kvalificeret socialfagligt arbejde, når undersøgelsen er ved at være afsluttet, og når kommunen er ved at nå frem til, om der skal iværksættes støttende og hjælpende indsatser, og i givet fald hvilke, igen at tale med børn og forældre om deres tanker og synspunkter til de foreslåede indsatser. En nødvendig del af borgeres ret til inddragelse og til at medvirke ved behandlingen af egen sag.

En socialfaglig undersøgelse iværksættes – i samarbejde med familien – for at undersøge, om et barn og / eller dets familie har behov for særlig støtte. Det skal undersøgelsen give svaret på. Undersøgelserforløbet er samtidig – socialfagligt set – en meget vigtig proces, hvor barnet, familien og netværket samt de professionelle bevæger sig frem mod en (måske fælles) indsigt i barnets og familiens situation. Og denne proces er meget vigtig for at finde det fælles grundlag for beslutning om indsatser, der skal afhjælpe den situation barnet er i og sikre det bedre udviklingsmuligheder.

Vurderingen af behovet for indsats samt beslutning herom finder sted, når undersøgelsen er gennemført, med mindre barnets situation gør det nødvendigt undtagelsesvis her og nu / akut at iværksætte støtte på det foreliggende grundlag, mens undersøgelsen finder sted.

Bemærkningen til lovforslagets punkt 4 ”Ændringsforslaget bygger på en forventning om, at barnet eller den unge kan bidrage til belysning af forholdene og til at identificere relevante løsninger”.

Netop de formuleringer er kernen i inddragelse og medvirken. Men det savner bund i virkeligheden at forestille sig, at myndigheden, ved den første børnesamtale i forbindelse med undersøgelsen, skulle kunne få et dækkende indblik i barnets situation og ønsker til indsats. Det er barnets første møde med en ny person, et nyt system, en verden, barnet intet indblik har i etc.....

Konkluderende

For at sikre inddragelse af barnet og barnets ret til medvirken ved behandling af egen sag er det som udgangspunkt derfor slet ikke muligt i samme samtale at fortælle barnet om undersøgelsen og baggrunden for den og tale med barnet om dets aktuelle situation og samtidig høre barnet om dets holdning til foreslåede indsatser – for kommunen kan ikke på det tidlige tidspunkt vide, hvilken indsats der er behov for.

Børn i børnesager skal naturligvis behandles skånsomt og beskyttes mod unødige samtaler, men inddragelsen skal finde sted på en måde, så barnet også oplever sig inddraget. Derfor vil tilbud om mindst disse 2 samtaler være nødvendigt og evt. flere.

Og FBU håber ikke, at **økonomiske hensyn** kommer til at spille ind her – for det koster selvfølgelig at forpligte kommunerne at tilbyde børn endnu en samtale – men det lønner sig i barnets forståelse for det, der sker og i barnets oplevelse af at have indflydelse på egen situation.

Pkt. 5 – oprettelse og benyttelse af børnehuse

FBU tilslutter sig til fulde, at der oprettes børnehuse til undersøgelse af et barn eller en ungs forhold, når barnet eller den unge har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.

FBU foreslår yderligere, at der indføres bestemmelse om, at børnehuse ud over udredning og støtte i den akutte fase, skal kunne tilbyde barnet og familien en efterfølgende behandlingsmæssig indsats, finansieret af den enkelte kommune efter servicelovens § 52.

FBU anbefaler, at teksten i forslagets stk. 1 ændres, således at der ikke opstår tvivl om og dermed gøres tydeligere, at den børnefaglige undersøgelse ikke overgives til børnehuset. Det er stadig myndighedens opgave, og børnehuse skal benyttes til at udrede den del af barnets og familiens situation, som er netop deres ekspertise.

Forslag

Måske kan der løses ved, at ordene "*til brug for*" erstattes af "*som led i*". Hermed fortælles, at der er mere i undersøgelsen end det som børnehusene udarbejder.

Denne formulering bruges allerede i bemærkningerne, f.eks. i beskrivelse af "Indsatsen i Børnehuset"

Pkt. 8 – plejefamilie med adoption for øje

FBU kan, som ved tidligere lovforslag, fortsat ikke bakke op om de øgede muligheder for adoption uden samtykke. Men de er en realitet.

FBU har ikke bemærkninger til forslaget til selve lovteksten. Heller ikke til, at et barn, når det anbringes med henblik på adoption, så vidt muligt skal anbringes i en plejefamilie, der er indstillet på at adoptere barnet for at undgå unødigt brud i barnets opvækst.

Men **FBU foreslår**, at det kommer med i bemærkningerne og den kommende vejledning, at plejefamilien *samtidig skal være indstillet på at beholde barnet i pleje*, selv om adoptionen ikke bliver en realitet – igen for at sikre unødige brud i barnets opvækst.

Pkt. 9 og 10 - anbragte børns samvær ved overgreb og mistanke om overgreb

FBU kan tilslutte sig tilføjes i § 71, stk. 2: "samt under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb".

FBU foreslår, at det præciseres og nærmere beskrives, om **alle** afgørelser om anbragte børns samvær med en person, der har begået overgreb mod børn eller er under mistanke herfor skal forelægges børn og unge-udvalget til afgørelse. Og om bestemmelsen skal forstås sådan, at den kommunale myndighed ikke selv kan træffe beslutninger i disse situationer ?

Vores læsning efterlader en tvivl herom.

Hvad er en mistanke ?

FBU foreslår endvidere, at bemærkningerne til lovforslaget og den kommende vejledning til bestemmelsen i den foreslåede nye § 74, stk. 4 skal gøres tydeligere for så vidt angår *mistanke* om at en person har begået overgreb mod det konkrete barn, vedkommende ønsker samvær med, eller mod andre børn.

For at både kommuner og børn og unge – udvalg skal kunne håndtere sagsbehandling og beslutninger er det nødvendigt, at der i bemærkninger og vejledning reflekteres over mistanke.

F.eks.: Hvad er en mistanke ? hvem kan have en mistanke ? Kan en mistanke forsvinde eller fortsætter den altid ? Og risikoen for at anvende mistanke om overgreb som mellemmenneskelig chikane – hvordan håndteres den ? (statsforvaltningerne møder det jævnligt).

Og hvordan kan myndigheden håndtere mistanken i børnesamtalen forud for beslutning om samvær ?

Der er ingen tvivl om, at det for nogle børn – måske dem, der bliver krænket – vil være rigtig godt, at kommunen / børn og unge-udvalget tager ansvar for og træffer beslutninger om beskyttelse af dem.

Men for andre børn – hvad nu hvis mistanken er grundløs ? i hvert fald i forhold til dette konkrete barn - er det en meget kompliceret problemstilling.

Man risikerer som system at fratage barnet samvær med en måske vigtig person alene p.g.a. ”en udefinerlig” mistanke om overgreb.

FBU vurderer, at det kan være meget relevant at inddrage barnets trivsel / mistrivsel som grundlag for disse beslutninger – særlig i situationer, hvor mistanken om overgreb måske aldrig bliver be- eller afkræftet.

Øvrige overvejelser

Anbragte børn og unge har ret til samvær med familie og netværk. Om fornødent skal kommunen ud fra en vurdering af barnets bedste træffe beslutninger om samværet.

FBU finder det er en selvfølge, at børn og unge har behov for særlig beskyttelse i forbindelse med samvær, hvis de har været udsat for overgreb fra den, de skal have samvær med eller vedkommende er under mistanke for at begå overgreb. Og en selvfølge, at afgørelser om samvær skal træffes ud fra barnets bedste – bredt vurderet.

Derfor burde tilføjelsen i § 71, stk. 2, 2. pkt. være tilstrækkelig.

FBU må derfor igen udtrykke, at vi finder det beklageligt, at det anses for nødvendigt at direkte lovgive med eksplicite krav til kommunerne om denne særlige beskyttelse i den nye § 74, stk. 4.

Vi er opmærksomme på, at baggrunden for forslaget bl.a. er Ankestyrelsens kulegravning af et antal meget alvorlige sager med svigt i den kommunale sagsbehandling.

Men vi må konkludere, at det, det har været ”i spil” i Ankestyrelsens kulegravning, ikke er overgreb eller mistanke i sig selv, men kommunernes mangelfulde faglige vurderinger af barnets bedste i forbindelse med samvær.

Pkt. 12 – faglig støtte til plejefamilier

FBU har ikke kommentarer til selve lovforslaget, men har kommentarer til bemærkningerne.

Fra de foreliggende bemærkninger:

Plejefamilier, som modtager et barn i anbringelse med henblik på adoption, er i en særlig situation, idet familien skal kunne håndtere den uvished, der kan være i forhold til, om adoptionen faktisk realiseres. Plejefamilien skal på den ene side være i stand til at knytte sig til barnet og forberede sig til den fremtidige adoption, men skal samtidig være i stand til at håndtere, at der er mulighed for, at adoptionen ikke bliver gennemført.

FBU anbefaler, at der i bemærkningerne og i den kommende vejledning desuden sættes formuleringer ind om, at plejefamilien skal støttes i at håndtere, at barnet har kontakt med sin egen familie og i at samarbejde med barnets familie og netværk.

FBU finder derfor ikke, at støtten til plejefamilierne alene kan gives af Familieretsafdelingens medarbejdere – men at de kan supplere den faglige støtte, plejefamilier generelt skal have for at kunne varetage deres opgave omkring hele barnet og dets udvikling samt kontakt med forældre, familie og netværk bedst muligt.

Pkt. 16 - samtale i forbindelse med underretning

Forslaget handler om, at kommunen - til brug for vurderingen af en underretning - kan tage en samtale med barnet. Ved underretning om overgreb eller formodning herom skal der finde en samtale sted.

Det er bl.a. disse formuleringer, som har været med til at FBU er blevet opmærksom på formuleringen i selve lovteksten om ”børnesamtaler”. Her bliver det i teksten tydeligt, hvor vigtigt det vurderes, at der finder en samtale sted med børn, der har været udsat for overgreb. Det er vi naturligvis enige i – men igen. Det bør også her være tydeligt i selve lovteksten, at pligten handler om at tilbyde barnet en samtale.

FBU anbefaler derfor, og lovteksten i § 155 a både ved ”kan” og ”skal” ændres til, at *”tilbyde barnet en samtale”*

FBU anbefaler endvidere, at der i bemærkningerne og efterfølgende i vejledningen knyttes bemærkninger til om *hvordan kommunen i den forbindelse inddrager og samarbejder med forældre.*

Af hensyn til et hjemmeboende barns situation, er myndigheden som udgangspunkt nødt til at inddrage forældre, når man inddrager barnet. Forældrene er barnets daglige omsorgsgivere, som støtter og hjælper dem i de situationer, de kommer i. Det skal også være muligt for forældre at varetage den rolle, når kommunen ønsker at tale med et barn for at vurdere en underretning.

Lovforslagets § 155a er en bestemmelse, som gælder alle underretninger om børn, der må antages at have behov for særlig støtte. Underretninger om overgreb begået af f.eks. forældre vil (heldigvis) være en meget lille del heraf.

Det er derfor vigtigt, at formuleringer i den kommende vejledning sætter fokus på den mest almindelige situation som den generelle og fremhæver de ganske få situationer som undtagelser.

Derfor bliver formuleringer om inddragelse af forældre ved samtaler med børn om underretninger meget vigtige. Det er her barnet bor. Der er her barnet får sin daglige støtte – også til den meget særlige, og måske meget utrygge, situation det er som barn at blive inviteret til samtale med kommunen og spurgt om sin personlige situation / sit daglige liv.

Pkt. 18

FBU tilslutter sig til fulde, at bestemmelsen i serviceloven om barnets ret til bisidder gøres permanent.

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Formand

Lene Jørgensen
Landssekretær / socialrådgiver

10 JAN. 2013

Social- og Integrationsministeriet

Pr. email: mma@sm.dk

Den 10. januar 2013
Sagsbehandler: KJQ
J.nr. 2012-079-51

POLITIOMRÅDET

**Fællesstaben
Ledelsessekretariatet**

Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 33 14 88 88
Telefax: 45 15 00 06

E-mail: politi@politi.dk
Web: www.politi.dk

Ved skrivelse af 18. december 2012 har Social- og Integrationsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.). Rigspolitiet har dog ved en ekspeditionsfejl ikke modtaget skrivelsen.

Rigspolitiet skal i den anledning udtale følgende:

Rigspolitiet har for så vidt angår forslaget om etablering af børnehuse med tilfredshed særligt hæftet sig ved de afsnit i udkastet, hvor anvendelsesområdet for børnehuse nærmere er beskrevet, således at sager, der alene kræver involvering af politiet, ikke som udgangspunkt skal forankres i børnehuse, herunder f.eks. vold i nattelivet mellem to jævnaldrende ældre teenagere.

For så vidt angår den geografiske placering af børnehuse er det af afgørende betydning for politiet, at kommunernes beslutning herom træffes i samråd med de i regionen beliggende politikredse.

I udkastets side 33, næstsidsste afsnit, samt side 45, 3. afsnit, omtales et nyt elektronisk udpegningsværktøj, som Rigspolitiet har stillet til rådighed for politikredse. Rigspolitiet skal anmode om, at følgende sætning tilføjes i forlængelse af

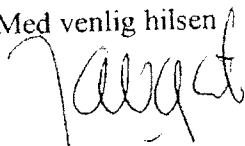

disse afsnit: ”Udpegningsværktøjet gør det således muligt for politiet under visse omstændigheder at danne sig et overblik over særligt bekymrende forhold i familier/husstande, herunder i familier med hyppige bopælsskift mellem flere politikredse, der muligt vil kunne udvikle sig i mere alvorlig retning.”.

Side 2

Rigspolitiet har ikke i øvrigt bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Kate Jacquerot
politiassessor

Domstolsstyrelsen

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

Sendt pr. e-mail til mma@sm.dk

J. nr. 2013-4102-0007-3
Sagsbeh. Katrine V Trebbien
Dir.tlf. +45 99 68 42 29
Mail kat@domstolsstyrelsen.dk

Høring over forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v. 31. januar 2013

Social- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 9. januar 2013 bedt Domstolsstyrelsen om en udtalelse over forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Domstolsstyrelsen har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Katrine Valbjørn Trebbien

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

mma@sm.dk

DATO: 31. januar 2013
SAGSNR.: 2013 - 116
ID NR.: 220905
REF: CSI

Høring - af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Ved e-mail af 10-01-2013 har Social- og Integrationsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast/forslag.

Indledningsvis bemærkes, at høringsmaterialet er fremsendt med en frist på 20 dage til afgivelse af et svar.

Advokatrådet skal hertil bemærke, at en sådan frist i realiteten udelukker en nærmere stillingtagen til de forslag, der er indeholdt i høringsmaterialet. Det må på den baggrund påregnes, at en række myndigheder og organisationer reelt ikke har mulighed for at udfylde den funktion som høringspart, som det lovforberedende arbejde normalt trækker på som led i kvalitetssikringen af ny regulering og som led i en almindelig, demokratisk proces.

Advokatrådet har de senere år gentagne gange påpeget, at fristerne for at afgive høringssvar i for mange tilfælde reelt udelukker en grundig behandling af de fremsendte forslag. Advokatrådet har i den forbindelse påpeget, at det følger af Justitsministeriets vejledning om god lovkvalitet, at høringsfristen "må afpasses efter de nærmere omstændigheder, men bør være så lang, at de hørte parter har mulighed for at udarbejde et fyldestgørende svar. Der bør herved også tages hensyn til, at bl.a. offentlige myndigheder, der høres, kan have behov for at indhente udtalelser fra underordnede særligt sagkyndige institutioner mv." Advokatrådet kan hertil føje, at en række organisationer er bygget op om kollegiale organer, som på tilsvarende vis som vi har behov for at kunne inddrage en bredere kreds, inden et høringssvar afgives.

Advokatrådet skal desuden henvise til, at regeringen i sit regeringsgrundlag har gjort blandt andet rimelige høringsfrister til et selvstændigt prioriteringsområde. Det hedder således i regeringsgrundlaget under overskriften "God regeringsførelse", at "Regeringen vil derfor forpligte sig til et program for god regeringsførelse, som med

konkrete tiltag skal sikre en bedre lovkvalitet og forbedre de generelle muligheder for at kontrollere regeringens embedsførelse.

Programmet for god regeringsførelse indeholder følgende konkrete initiativer: Regeringen vil i tæt samarbejde med Folketinget sikre høj lovkvalitet gennem rimelige høringsfrister, der sikrer, at organisationer og andre høringsparter har ordentlig tid til at gennemgå lovforslag og udarbejde kommentarer. Samt at hørings svar og et høringsnotat med ministeriets bemærkninger foreligger i god tid forud for førstebehandlingen”.

Advokatrådet er helt enig i denne målsætning, som ikke blot er relevant for nye lovforslag, men også for høring over udkast til anden følgelovgivning, administrative regler mv. Advokatrådet finder det på den anførte baggrund særdeles beklageligt, at man i denne sag har udsendt høringsmaterialet med en så kort frist.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Advokatrådet kan tilslutte sig, at børnesamtalen fremrykkes, således at denne gennemføres under den børnefaglige undersøgelse, jf. servicelovens § 50, og at der i henhold til lovforslaget altid skal gennemføres en separat samtale med barnet umiddelbart efter modtagelsen af underretning om overgreb, medmindre særlige forhold taler imod det, og som udgangspunkt uden forældrenes tilstedeværelse, jf. § 155 a, stk. 2.

Advokatrådet finder imidlertid, at lovforslaget ikke forholder sig til, hvorledes, hvordan og hvornår forældrene skal orienteres om børnesamtalen, idet forældrene ifølge serviceloven på dette tidspunkt i forløbet ikke kan få beskikket en advokat, da der ikke er tale om tvangsforanstaltninger.

Lovforslaget indfører endvidere en udtrykkelig lovhjemmel til, at der kan udveksles nødvendige personfølsomme oplysninger mellem politi, sundhedsvæsen, de sociale myndigheder og børnehusets personale vedrørende behandlingen af en konkret sag i børnehuset.

Advokatrådet bemærker hertil, at det er væsentligt, at der indføres passende foranstaltninger for at forhindre misbrug af sådanne personfølsomme oplysninger.

Advokatrådet bemærker afslutningsvist, at det kunne overvejes af retssikkerhedsmæssige grunde at indføre hjemmel til advokatbeskikkelse for børn over eksempelvis 12 år, men i særdeleshed for forældrene i forbindelse med frivillige anbringelser, diverse undersøgelsestiltag, iværksættelse af støtte/hjælpeforanstaltninger m.v.

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Social- og Integrationsministeriet

København, den 10. januar 2013

Vedr. Udkast til forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb

Social- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 9. januar 2013 anmodet om Dommerfuldmægtigforeningens eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb.

Foreningen skal i den anledning meddele, at foreningen ikke finder at burde udtale sig om forslaget.

Dette høringssvar sendes alene elektronisk til: mma@sm.dk .

På foreningens vegne,

Stine Nielsen
Høringsansvarlig
Dommerfuldmægtigforeningen

Maja Marker

Fra: Hannah Hagerup (101hkh) <Hannah.Hagerup@kriminalforsorgen.dk>
Sendt: 25. januar 2013 08:47
Til: Maja Marker
Emne: Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Lovforslag Beskyttelse af børn mod overgreb.pdf; Høringsliste - Ekstern høring.docx

Tilbagesendes til Social- og Integrationsministeriet, idet Direktoratet for Kriminalforsorgen ikke har nogen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Hannah Hagerup

JUSTITIS
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Direkte tlf.: +45 7255 4608

Fra

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:p-lex@sm.dk>]
Sendt: 9. januar 2013 16:02
Til: Udsendelse Social- og Integrationsministeriet
Cc: Maja Marker; Elsebeth Jensen
Emne: Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Departementet
Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sm@sm.dk
J.nr.

---

9. januar 2013

Høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Med venlig hilsen

Jeanette Valentin

Social- og Integrationsministeriet
Att. Fuldmægtig Maja Marker
mma@sm.dk

STRANDGADE 56
1401 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8867

AFJA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE
(BESKYTTELSE AF BØRN MOD OVERGREB M.V.) –
VORES JOURNAL NR. 540.10/28563/AFJA**

30. JANUAR 2013

Social- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 9. januar 2013 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til ovenstående udkast til forslag til lov om social service.

1. SAMMENFATNING

Institut for Menneskerettigheders anbefalinger af mere principiel karakter kan sammenfattes således:

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at målgruppen for lovforslaget i alle de initiativer, hvor den nu alene omfatter børn, der udsættes for seksuelle og voldelige overgreb, udvides til også at omfatte børn udsat for vanrøgt og psykiske overgreb.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkelte menneskerettigheder – at § 48, stk. 1 formuleres således, at det tydeligt fremgår, at samtale med barnet kun kan undlades, hvis barnet eller den unge umiddelbart inden har haft lejlighed til at forholde sig til de påtænkte foranstaltninger.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at det sikres, at personfølsomme oplysninger, håndteres i overensstemmelse persondataloven.

2. BAGGRUND

I de senere år er en række store reformer blevet vedtaget for at sikre en bedre beskyttelse af udsatte børn og unge. Baggrunden herfor har bl.a.

været flere meget omtalte sager med langvarige og forfærdende mishandlinger og overgreb på børn. Disse sager har desværre også været eksempler på massive svigt i de sociale systemer, der skulle hjælpe børn i den slags situationer.

Den skærpede socialpolitiske interesse for at forbedre indsatsen for udsatte børn har endvidere medført flere udredninger og undersøgelser, der dels skulle kortlægge problemernes omfang og dels pege på mulige modeller til en bedre forebyggende og opfølgende indsats i børnesager fra myndighedernes side.

Det foreliggende forslag til lov skal også bidrage til en bedre forebyggelse og udredning i sager om overgreb mod børn, eller hvor der er mistanke om overgreb samt give mere fokus på barnets tarv i disse sager.

3. LOVFORSLAGET I HOVEDTRÆK

Social- og Integrationsministeriet har i sit informationsmateriale om lovforslaget inddelt det i fire hovedtemaer. Denne inddeling bliver fulgt nedenfor i et resume af lovforslagets indhold.

1. BØRN SKAL ALTID HØRES OG BESKYTTES, NÅR DER ER MISTANKE OM OVERGREB.

Denne overskrift refererer til, at lovforslaget vil

1. fremrykke den obligatoriske samtale med barnet, som nu skal foretages, inden afgørelse om støtte, således at samtalen bliver en fast komponent i den børnefaglige undersøgelse, som beskrives i servicelovens § 50;
2. indføre nyt krav om, at der altid skal føres samtale med et barn umiddelbart efter modtagelsen af en underretning om overgreb;
3. afbryde samvær og anden forbindelse ved viden eller mistanke om overgreb fra den person, barnet skal have samvær med, eller samværet skal foregå under kontrol af kommunen;
4. gøre barnets ret til en bisidder permanent.

2. UNDERRETNINGER FØLGES HURTIGT OP

Herunder forpligtes kommunerne til at

1. registrere alle underretninger centralt og vurdere inden 24 timer, om en sag skal behandles akut;
2. genvurdere en sag, hvis der indkommer en ny underretning;
3. give besked til fagpersoner, der har indgivet underretning, om hvilke foranstaltninger sagen har medført;
4. underretningspligten udvides til at omfatte et barn med bekymrende, ulovlige skoleforsømmelser.

3. MISTRIVSEL OG OVERGREB SKAL OPDAGES OG HÅNDBERES TIDLIGT

Her foreslås det, at

1. alle kommuner har et skriftligt beredskab for forebyggelse og håndtering af sager om overgreb mod børn, Beredskabet revideres hvert år;
2. alle kommuner indgår i fast samarbejde med et børnehus i regionen.

4. LETTERE ADGANG TIL UDVEKSLING AF OPLYSNINGER MELLEM MYNDIGHEDER

Det foreslås, at der gives udtrykkelig lovhjemmel til at

1. udveksle nødvendige personfølsomme oplysninger mellem politi og kommunale myndigheder, når der rejses bekymring for et barn;
2. udveksle tilsvarende oplysninger mellem politi, sundhedsvæsen, social myndigheder og børnehuset under behandlingen af en sag i børnehuset.

3. RELEVANTE MENNESKERETLIGE BESTEMMELSER

I gennemgangen af lovforslaget i lyset af menneskeretten er det især FN's Konvention om barnets rettigheder (Børnekonventionen), der er relevant. Til beskyttelse af børn mod overgreb er konventionens artikel 19 central. Den lyder som følger:

Artikel 19

1. Deltagerstaterne skal træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug, medens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt.

2. Sådanne beskyttende foranstaltninger bør i passende omfang omfatte virkningsfulde retningslinier, såvel for udformning af sociale programmer, der kan yde den nødvendige støtte til barnet og til dem, der har barnet i deres varetægt, som til andre former for forebyggelse og identifikation, rapportering, henvisning, undersøgelse, behandling og opfølgning af tilfælde af børnemishandling som beskrevet ovenfor og om nødvendigt retsforfølgelse.

Også en række af konventionens øvrige bestemmelser har interesse i tilknytning til lovforslaget. Det gælder – i stikordsform - artikel 2 om lige adgang til konventionens rettigheder, artikel 3 om at barnets tarv skal komme i første række i alle offentlige foranstaltninger vedr. børn, artikel 6 om barnets ret til liv og udvikling samt artikel 12, der fastslår barnets ret til at blive inddraget i beslutninger, der vedrører det selv.

Til brug for forståelsen af artikel 19 har FN's Børnekomite, for nyligt udsendt *General Comment No. 13 (2011): "The right of the child to freedom from all forms of violence"*, som også vil indgå nedenfor.

Lovforslagets initiativer til at give udtrykkelig hjemmel til udveksling af personfølsomme oplysninger mellem offentlige myndigheder, politi og anklagemyndighed vil desuden blive vurderet i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om beskyttelse af privatlivet.

4. GENERELLE KOMMENTARER TIL LOVFORSLAGET

Institut for Menneskerettigheder finder, at lovforslaget indeholder en række meget positive elementer. Med reference tilbage til resumeet af forslaget ovenfor fremstår alle initiativerne under overskrift 2 og 3 som styrkende for beskyttelsen af børn og unge mod overgreb. Ønsket om at gøre bisidderordningen permanent, som nævnes under overskrift 1, er også en sikring af vigtig støttemulighed for et barn, som skal gennem et sagsforløb.

Til enkelte af de øvrige initiativer har Instituttet nogle bemærkninger, som følger nærmere nedenfor .

Af mere generel karakter er der dog et punkt, der kræver en nærmere overvejelse, og det er selve begrebet 'overgreb', som optræder i mange af lovforslagets formuleringer.

I bemærkningerne til lovforslaget i Indledningen, punkt 1.1 hedder det: "I dette lovforslag dækker begrebet overgreb både over seksuelle og voldelige overgreb" (understregning tilføjet).

Lovforslaget bygger som nævnt ovenfor på flere undersøgelser og udredninger. Her er ' Rapport fra Ekspertpanel om overgreb mod børn' fra 2012 central. Ekspertpanelet blev nedsat af social- og integrationsminister Karen Hækkerup for at komme med forslag til styrkelse af indsatsen i børnesager. I rapporten er der et afsnit med overskriften "Målgruppen – afgrænsning og omfang" (s. 8-9), og heri beskrives igen de to typer, som også indgår i bemærkningerne: seksuelle overgreb og voldelige overgreb. Andre typer af overgreb omtales ikke.¹ Ekspertpanelets afgrænsning af målgruppen er således blevet overtaget i lovforslaget.

En anden central rapport, der har spillet en rolle for lovforslagets udformning er Sundhedsstyrelsens (2012) *Etablering af børnehuse i Danmark*. I kommissoriet for arbejdsgruppen bag denne rapport var definitionen af målgruppen for børnehuse i første omgang alene børn og unge, som havde været udsat for seksuelle overgreb. Arbejdsgruppen fandt det imidlertid uhensigtsmæssigt med et så snævert fokus. Man valgte derfor at lade målgruppen være børn, der havde været udsat for 'overgreb'. Men her omfattede denne term børn , der udsættes for omsorgssvigt på linje med børn der udsættes for fysiske og seksuelle overgreb (s. 10).

---

¹ Det skal dog nævnes, at Ekspertgruppen enkelte steder i rapporten opererer med et bredere fokus, fx når den anbefaler at " kvaliteten af indsatsen overfor børn, der udsættes for omsorgssvigt, vold og seksuelle overgreb bør styrkes i kommunalt regi," (s. 46).

Den definition, der er valgt i lovforslaget medfører, at mange af de påtænkte initiativer alene har fokus på beskyttelse af børn mod *fysiske overgreb*.

Imidlertid er forpligtelsen i Børnekonventionens artikel 19 ikke begrænset til at værne barnet mod fysiske overgreb. Her nævnes derimod: "alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug." Til støtte for denne brede forståelse af forpligtelsen til beskyttelse fremhæver Børnekomiteen i sin *General Comments No. 13*, at "*violence is often understood to mean only physical harm and/or intentional harm. However, the Committee emphasizes most strongly that the choice of the term violence in the present general comment must not be interpreted in any way to minimize the impact of, and need to address, non-physical and/or non-intentional forms of harm (such as, inter alia, neglect and psychological maltreatment).*" (punkt 5). Det kan endvidere nævnes, at verdenssundhedsorganisationen WHO's definition af misbrug og overgreb mod børn er på linje med den brede bestemmelse i Børnekonventionens artikel 19.²

På Sundhed.dk, som det offentlige sundhedsvæsen står bag, kan man under opslagsordet *børnemishandling* (forfattet af Niels Michelsen, professor emeritus i børne- og ungepsykiatri) se en underinddeling i fire hovedgrupper: 1) fysiske overgreb, 2) vanrøgt, 3) psykiske overgreb og 4) seksuelle overgreb. Her angives det, at vanrøgt er den mest udbredte form for mishandling og den mest almindelig årsag til død blandt mishandlede børn. Hermed er også konstateret, at vanrøgt kan være en endog meget alvorlig form for overgreb, uanset at man ikke vil karakterisere det som et voldeligt overgreb, jf. definitionen på begrebet i lovforslaget.

Bemærkningerne til lovforslaget giver ikke nogen begrundelse for det relativt snævre sigte på "seksuelle og voldelige overgreb". Ud fra beskrivelserne fra Sundhed.dk kan man ikke antage, at fysiske overgreb er værre eller har mere alvorlige konsekvenser for barnet end psykiske. I Sundhedsstyrelsens rapport om etablering af børnehuse i Danmark, som er nævnt ovenfor, nævnes det derimod, at "det i højere grad er den samlede mængde af overgreb og de psykosociale belastninger, der har afgørende betydning for følgerne for barnet fysisk og psykisk på kort og langt sigt, end karakteren af det enkelte overgreb" (s. 45) Kvantitativt er fysisk vold heller ikke mere udbredt end psykisk vold, hvis man heri inkluderer vanrøgt.

---

² www.who.int/topics/child_abuse/en/

Sundhed.dk skriver om psykiske overgreb, at de er vanskelige at opdage. Det gør dem imidlertid ikke mindre alvorlige og skadelige for barnets modning og udvikling. Ifølge Sundhed.dk kan de resultere i en lang række psykiske problemer fra spiseforstyrrelser, dårlig trivsel, over angst, og depression hos barnet.

På den baggrund synes det ikke rimeligt, at en række af de særlige initiativer, lovforslaget vil indføre, kun er beregnet for en mindre gruppe af de børn og unge, der udsættes for mishandling. Taget i den rækkefølge der fremgår af resumeet ovenfor, gælder denne indskrænkning af den relevante målgruppe følgende dele af lovforslaget:

Under overskrift 1. Børn skal altid høres og beskyttes, når der mistanke om overgreb henholder forslaget til § 155 a, stk. 2 i Serviceloven. Det lyder, at til brug for vurderingen af en underretning om et barn *kan* der finde en samtale sted med barnet. Imidlertid *skal* der finde en samtale sted, hvis underretningen drejer sig om overgreb mod et barn (kursivering tilføjet). I bemærkningerne forklares det, at forslagets formål er at sikre, at kommunerne er opmærksomme på muligheden for at afholde en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med vurderingen af en underretning. Kommunen skal således altid som led i sin behandling af en underretning overveje, om det vil være relevant at gennemføre en samtale med barnet eller den unge, hedder det opsummerende. Denne skærpelse af opmærksomheden på at inddrage barnet forekommer rigtig set i lyset af de praksisundersøgelser, Ankestyrelsen har foretaget, som gennemgående peger på, at børn og unge høres for lidt i deres egne sager.³

Men det virker ikke velbegrunder at trække én bestemt type af underretninger ud om overgreb, som pr. automatik *skal* udløse krav om en samtale med barnet. I tider med knappe ressourcer og skarpe prioriteringer i det sociale arbejde, må man frygte, at når det gøres obligatorisk, at bestemte typer af underretninger skal udløse en samtale med barnet, vil det kunne medføre en nedprioritering af samtaler med børn i underretninger, der ikke omhandler overgreb i lovens forstand med fysisk eller seksuel vold. Det kan i praksis betyde en negativ forskelsbehandling af børn og unge, der udsættes for overgreb af en tilsvarende alvorlighed, men af psykisk art eller i form af vanrøgt.

---

³ *Praksisundersøgelse om anbringelse af børn og unge, 2009. Inddragelse af børn og forældre i sager om frivillige foranstaltninger, 2011. Endvidere Ankestyrelsen: Anbringelsessteders oplevelse af det kommunale tilsyn, 2012.*

Under samme overskrift 1. foreslås, at der i Servicelovens § 71 indsættes et stk. 4, som pålægger børn- og unge-udvalget at afbryde samvær og kontakt mellem et barn og samværspersonen for en bestemt periode, hvis der er viden eller mistanke om, at den pågældende har begået overgreb mod et barn eller en ung med mindre særlige forhold taler imod. Der kan eventuelt blive tale om overvåget samvær. Der er ikke et tilsvarende krav i lovforslaget om beskyttelse af barnet mod samvær, hvis samværspersonen har gjort sig skyldig i vanrøgt eller psykisk vold mod et barn eller en ung.

Under overskrift 3. Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt hører forpligtelsen for kommunerne til at udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Dette forslag udmøntes i et stk. 5, som tilføjes Servicelovens § 19. Social- og Integrationsministeriets egen overskrift til forslagene under punkt 3 peger også på 'mistrivsel', som skal opdages og håndteres tidligt, men det er alene begrebet overgreb, der indgår i selve forslaget til lovtekst, ligesom bemærkningerne til § 19 også kun omtaler overgreb som bestemmelsens sigte (s. 42-43). Det forekommer ikke velbegrunderet, at et beredskab som det nævnte alene skal fokusere på udvalgte former for mishandling.

Børnekonventionens artikel 6 fastslår, at staten i videst muligt omfang skal sikre barnets overlevelse og udvikling. Som nævnt ovenfor på baggrund af beskrivelserne på Sundhed.dk kan et barns udvikling trues alvorligt af psykisk mishandling og vanrøgt. Set i lyset af artikel 6 vil det kunne føre til en alvorlig negativ forskelsbehandling af børn, der udsættes for disse typer af overgreb, når lovforslagets krav om forebyggende beredskabsplaner kun gælder ofre for fysisk og seksuelle overgreb. Også overgreb af psykisk karakter eller vanrøgt må forebygges, uanset at det vil kræve et mere varieret beredskab i kommunerne.

Under overskrift 3. nævnes endvidere kommunernes forpligtelse til på regionsniveau at etablere og samarbejde med et børnehus. Det skal indrettes særligt til sager, hvor et barn har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom. Dette skal efter forslaget indføres som § 50 a, stk. 1 og 2 i Serviceloven. Igen må Instituttet pege på det ubegrundede i, at undersøgelser og udredninger i de regionale børnehuse forbeholdes børn, der har været udsat for fysiske eller seksuelle overgreb.

En afgørende baggrund for etablering af børnehuse har været, at her skal der være mulighed for et tværsektorielt og tværfagligt samarbejde, der ikke kan opnås i en almindelig socialforvaltning. Det tværsektorielle og tværfaglige samarbejde fremstår som det primære formål med oprettelsen af børnehuse, som det blev formuleret i kommissoriet og i sammenfatningen i rapporten om etablering af børnehuse i Danmark.⁴

I de komplicerede sager om mishandling af børn kan der ofte være behov for at involvere politi og sundhedsvæsen sammen med socialfaglig og psykologisk ekspertise. De groveste sager om børnemishandling, hvor der er behov for tværsektorielt samarbejde, vil typisk rumme mange former for overgreb, herunder fysisk vold. Imidlertid kan grov børnemishandling også foregå uden fysisk vold, fx i form af indespærring, mangel på basal omsorg, psykisk terror og lignende, som vil involvere politiundersøgelse og andre tværgående indsatser. Med lovforslagets definition af målgruppen for børnehuse vil sidstnævnte typer af børnemishandling ikke kunne henvises hertil, uanset at der også her kan være brug for tværsektorielt samarbejde, som netop er børnehuses særkende.

Under overskrift 4. Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats foreslås udtrykkelig lovhjemmel til, at der kan udveksles nødvendige personfølsomme oplysninger mellem kommunale myndigheder og politi. Det er konkret blevet formuleret i lovforslaget som en ny paragraf i serviceloven, § 49 b i forebyggende øjemed. Og det foreslås endvidere som § 50 b, at der kan udveksles personfølsomme oplysninger under behandlingen af en sag i børnehuse mellem personalet her og politi og anklagemyndighed, hvis det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

Men også her, som i forslagene under overskrift 1 og 3 ovenfor, er målgruppen for initiativerne alene børn, der frygtes at blive udsat for eller er udsat for overgreb. Med lovforslagets definition af overgreb som fysisk vold og seksuelt misbrug, vil dette nye redskab til forebyggelse og behandling ikke kunne anvendes i sager, hvor det mulige overgreb er af psykisk art eller vanrøgt.

Også her er der en negativ forskelsbehandling i forhold til børnekonventionens artikel 6, når myndighederne ikke kan bruge de samme redskaber til beskyttelse af børn i sager om psykisk mishandling og vanrøgt, som de har til rådighed i forhold til børn, der trues af fysisk vold og seksuelle overgreb.

---

⁴ Sundhedsstyrelsen: *Etablering af børnehuse i Danmark – styrkede rammer for det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde i sager om overgreb mod børn*. 2012. "Sammenfatning", s. 5 og "1.2 Kommissorium og arbejdsgruppens sammensætning", s. 7.

På baggrund af ovenstående generelle bemærkninger til lovforslagets definition af målgruppen, som får en række u hensigtsmæssige konsekvenser for andre grupper af børn, har instituttet nedenstående anbefalinger.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at målgruppen for lovforslaget i alle de initiativer, hvor den nu alene omfatter børn, der udsættes for seksuelle og voldelige overgreb, udvides til også at omfatte børn udsat for vanrøgt og psykiske overgreb.

Vedrørende lovforslagets enkelte dele anbefaler Institut for Menneskerettigheder desuden nedenstående konkrete ændringer.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder:

- at en ny § 155 a, stk. 2, første punktum i Serviceloven formuleres således: Til brug for vurderingen af en underretning efter § 155, stk. 1, skal det altid overvejes, om der bør finde en samtale sted med barnet eller den unge. Desuden foreslås § 155 a, stk.2, 3. punktum formuleret således: Ved underretning, der vurderes at kræve en akut foranstaltning, skal der altid finde en samtale sted med barnet eller den unge.
- at der i Servicelovens § 19 som nyt stk. 5, første punktum skrives: Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om vanrøgt samt fysiske, psykiske og seksuelle overgreb mod børn.
- at der efter Servicelovens § 50 indsættes § 50 a, stk.1, som formuleres således: Når den børnefaglige undersøgelse efter § 50 kræver et tværsektorielt og tværfagligt samarbejde, skal kommunalbestyrelsen benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. stk. 2.
- § 50 a, stk. 2 formuleres således: Efter aftale mellem kommunalbestyrelserne i regionen oprettes et børnehus i hver region til undersøgelse af et barns eller en ungs forhold, når udredningen og håndteringen af barnets eller den unges sag kræver et tværsektorielt og tværfagligt samarbejde.

- At der i Serviceloven § 71 stk. 4 indføres i forslaget efter de sidste ord "mod overgreb" "af fysisk, psykisk eller seksuel karakter eller vanrøgt."

5. KOMMENTARER TIL ENKELTE ELEMENTER I LOVFORSLAGET

Som nævnt finder instituttet, at mange af lovforslagets enkelte elementer styrker beskyttelsen af børn mod overgreb, og instituttet kan helt bifalde disse initiativer. Nedenfor vil derfor alene blive drøftet de dele af forslaget, hvor der kan opnås en bedre beskyttelse, end de foreslåede formuleringer lægger op til.

UNDLADELSE AF BØRNEFAGLIG SAMTALE

Lovforslaget vil indsætte et nyt stk. 3 i § 50 i serviceloven, så børnesamtalen bliver en obligatorisk del af den børnefaglige undersøgelse, der skal gennemføres forud for iværksættelse af sociale foranstaltninger overfor barnet. Denne fremrykning af samtalen med barnet finder instituttet velbegrunder. Hermed styrkes inddragelsen af barnet, der som nævnt ovenfor, har været underprioriteret i sagsbehandlingen mange steder.

I den gældende lov skal børnesamtalen finde sted, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger for barnet, jf. § 48, stk. 1. Her vil lovforslaget nu indføre, at børnesamtalen forud for beslutningen om foranstaltning kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af den børnefaglige undersøgelse.

Imidlertid er det afgørende, at barnet har mulighed for at forholde sig den foranstaltning, der iværksættes. Det er en forpligtelse, staten har i forlængelse af børnekonventionens artikel 12. Derfor må det sikres gennem lovforslaget, at børnesamtalen i tilknytning til afgørelsen om hvilken foranstaltning, der skal iværksættes, kun kan undlades, hvis barnet er blevet informeret om og har haft lejlighed til at give sin mening til kende om de foranstaltninger, der påtænkes. Det er ikke givet, at der allerede under den samtale, der er en del af udredningen af selve børnesagens indhold, vil være de nødvendige konkrete informationer tilgængelige, om hvilke tilbud, der vil være de rigtige for barnet, til at barnet kan tage informeret stilling til dem.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkelte menneskerettigheder – at § 48, stk. 1

formuleres således, at det tydeligt fremgår, at samtale med barnet, inden der træffes afgørelse efter de nævnte paragraffer, kun kan undlades, hvis barnet eller den unge umiddelbart inden har haft lejlighed til at forholde sig til de påtænkte foranstaltninger.

UDVEKSLING AF PERSONFØLSOMME OPLYSNINGER

I lovforslaget er der to initiativer, der skal give udtrykkelig hjemmel til udveksling af personfølsomme oplysninger mellem kommunale myndigheder på den ene side og politi samt anklagemyndighed på den anden. Det første fremkommer i en ny § 49b i serviceloven, hvor en sådan udveksling om "personlige og familiemæssige omstændigheder" kan ske, hvis den "må anses for nødvendig som led i forebyggelsen af overgreb mod børn og unge." Det andet initiativ er en ny § 50 b, hvor udvekslingen af oplysninger "må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling."

Ovenfor er der gjort rede for problemerne i, at disse forslag alene tager sigt på en beskyttelse af børn, der er udsat for overgreb. Her er fokus imidlertid et andet, nemlig om disse muligheder for at udveksle oplysninger om barnets eller den unges rent private forhold af personlig og familiemæssige karakter er tilstrækkelig velbegrunderet i lyset af de betingelser, der stilles til et indgreb i retten til familieliv i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 2.

Forslagene er velbegrunderede i lyset af deres formål. De skal forebygge og effektivt håndtere de mest alvorlige tilfælde af mishandling af børn og unge, hvilket understreger, at det nødvendige proportionalitetshensyn er iagttaget, som det kræves i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 8, stk. 2, for at der kan være tale om et lovligt indgreb i retten til privat- og familieliv.

I bemærkningerne til lovforslagene er givet en række eksempler på, hvordan udveksling af oplysninger mellem politi og sociale myndigheder kan være vigtige allerede i de tidlige stadier af en sag, så man hurtigst muligt kan få øje på et evt. mønster på baggrund af flere henvendelser eller iagttagelser. Det er endvidere vigtigt, på baggrund af erfaringer om det modsatte, at de sociale myndigheder koordinerer med politiet, så efterforskning kan fungere sideløbende med den sociale sag (bemærkningerne, s. 45). Når en sag er under behandling i et børnehus, kan udveksling af personfølsomme oplysninger mellem politi og børnehusets personale betyde en mere skånsom oplevelse for barnet, hvis det ikke skal gentage forklaringer om traumatiske oplevelser for flere forskellige instanser (bemærkningerne, s. 50).

Forslagene er således i god overensstemmelse med børnekonventionens artikel 3 om at sikre, at barnets tarv kommer i første række i myndighedernes håndtering af sager i relation til barnet. Herigennem kan de også siges at opfylde persondatalovens § 8, stk. 2, nr. 2, hvorefter videregivelse af oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale forhold og andre rent private forhold af hensyn til private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse (bemærkninger til lovforslaget, s. 31).

I en dom fra den Europæiske Menneskeretsdomstol om myndigheders videregivelse af private oplysninger fra læge, skole, børnehave og politi til de sociale myndigheder i forbindelse med en børnesag blev det understreget, at en sådan udveksling må være ledsaget af "effective and adequate safeguards against abuse".⁵

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget (s. 31) nævnes persondatalovens grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder at § 5, stk. 2, der bl.a. fastsætter, at indsamlede personlige oplysningerne skal være relevante og tilstrækkelige, dvs. ikke omfatte mere end der kræves til opfyldelse af det formål, hvorefter de er indsamlet. Videre nævnes, at oplysningerne skal ajourføres og ikke må opbevares, så den registrerede kan identificeres i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles, jf. § 5, stk. 4 og 5.

Disse bestemmelser til beskyttelse af privatliv hos de mennesker, som lovforslagets adgang til udveksling af oplysninger vil berøre, bør sikres.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at retningslinjer til de sociale myndigheder og til personalet i børnehuse påbyder, at personfølsomme oplysninger, der indgår i beslutningsgrundlaget for en foranstaltning for et barn eller ung, håndteres i overensstemmelse med kravene i persondataloven § 5.

Venlig hilsen

Anette Faye Jacobsen

CHEFKONSULENT

---

⁵ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse af 25. september 2008, K.T. mod Norge, Application no. 26664/03, pr. 69.

Social- og Integrationsministeriet Departementet
Att: Maja Marker
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service (beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

Ankestyrelsen har den 10. januar 2013 modtaget ministeriets høring over ovennævnte lovforslag.

Ankestyrelsens generelle bemærkninger:

Børnesamtaler

Vi foreslår, at det overvejes at samle de bestemmelser, der vedrører børnesamtale i en, eventuelt flere bestemmelser, således at bestemmelserne om børnesamtale ikke står spredt i serviceloven. Dette af hensyn til et bedre overblik over, hvornår kommunerne er forpligtede til at holde samtale med et barn/ung.

Vi foreslår desuden, at reglerne for kommunernes behandling af underretninger/underretninger om overgreb og afholdelse af samtaler med barnet/den unge adskilles.

Terminologi

Begrebet "mistanke" benyttes f. eksempel i § 50 a og § 71. stk. 4, hvorefter kommunerne skal bruge børnehuset eller træffe afgørelse om afbrydelse af samvær, hvis der er mistanke om overgreb.

I § 153 nævnes, at kommunalbestyrelsen skal underrettes af fagpersoner, hvis de "får kendskab til eller grund til at antage"...

Uanset at der er tale om forskellige målgrupper kan anvendelsen af de forskellige begreber måske skabe usikkerhed i forhold til, om der fra

30. januar 2013

J.nr. 0000047-13
Cpr.nr. 1780

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk
EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Personfølsomme
oplysninger kan kun
fremsendes elektronisk til
sikkermail@ast.dk

lovgivers side, stilles forskellige krav til indholdet af "mistanke" og "grund til at antage". Umiddelbart er det Ankestyrelsens opfattelse, at "grund til at antage" indebærer en skærpelse af kravene til mistanken i forhold til "mistanke om". Ankestyrelsen lægger til grund, at det ikke er hensigten, at der skal være en øget mistanke i forbindelse med underretning efter § 153, stk. 1 end ved de andre "nye" bestemmelser.

Det kan derudover overvejes, om det er muligt at konkretisere indholdet af en mistanke/grund til at antage yderligere i bemærkningerne.

Ankestyrelsens hotline

På baggrund af forslaget om, at kommunerne inden 24 timer skal vurdere om en underretning skal medføre akutte foranstaltninger, forudses der et øget ressourceforbrug i Ankestyrelsen på baggrund af behovet for akut vejledning.

Udveksling af oplysninger

Lovforslaget indeholder forslag til regler om udveksling af oplysninger mellem politi med flere og med personale i Børnehusene. Vi foreslår, at det i bemærkningerne kort omtales, at forældremyndighedens og andres parterers ret til aktindsigt, partshøring mv. i de fremkomne oplysninger reguleres efter de almindelige regler i forvaltningsloven herom.

Ankestyrelsens bemærkninger til lovforslagets enkelte punkter § 1 punkt 1-19 og § 2 og til bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Punkt 1.

§ 19, stk. 5
Ingen bemærkninger

Punkt 2.

§ 48, stk. 1:
Ingen bemærkninger

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Til nr. 2

I 2. afsnit, 3. sætning står der, at kravet om afholdelse af en samtale med barnet eller den unge inden afgørelsen bortfalder, hvis der "umiddelbart forinden" er gennemført en samtale med barnet eller den unge. Det fremgår efterfølgende, at en periode på op til 4 måneder kan udgøre "umiddelbart inden".... Dette er en udvidelse af den periode Ankestyrelsen normalt opfatter som "umiddelbart forinden".

Punkt 3

§49 b.

Ingen bemærkninger

Punkt 4.

§ 50, stk. 3:

Ingen bemærkninger

Punkt 5.

§ 50 a og § 50 b

Det fremgår af ordlyden af § 50 a, at børnehuse skal benyttes til undersøgelse af et barn eller ungs forhold. Af ordlyden i § 50 b fremgår, at der kan ske udveksling om rent private forhold, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling.

Det synes at fremgå af bemærkningerne til bestemmelserne, at der også i et vist omfang kan ydes en behandlingsmæssig indsats i børnehuse, jf. fx krisestøtte og psykologbehandling. Dette foreslås præciseret i lovtæksten og i bemærkningerne til bestemmelserne.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Til nr. 5

Med hensyn til målgruppen i beskrevet i afsnit 6: Det foreslås, at det omtales, at målgruppen ikke er indskrænket til overgreb fra nærmeste omsorgspersoner/familiemedlemmer, men også kan være børn og unge, der har været udsat for overgreb fra fx ukendte personer.

Til afsnit 8: Det bør beskrives, om der i denne situation kan videregives oplysninger om det konkrete barn til børnehuset og efter hvilken hjemmel.

Til afsnit 11: "at" foran "de lovpligtige skridt" må skulle slettes.

Til afsnit 12: Det bør fremgå tydeligt, om børnehuset fortsat anvendes ved den fortsatte børnefaglige undersøgelse, selv om mistanken om overgreb aldrig bliver be - eller afkræftet, og hvor politiet eksempelvis lukker straffesagen.

Punkt 6.

§54, stk. 1

Ingen bemærkninger

Punkt 7.

§57 c, stk. 3

Ingen bemærkninger

Punkt 8.

§68 c.

Ingen bemærkninger

Punkt 9.

§ 71, stk. 1, 2. pkt.

Ingen bemærkninger

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Til nr. 9-10

I 4. afsnit – forkert formulering ... Ankestyrelsen siger i p-afgørelserne, at der altid skal træffes afgørelse om samvær – formuleringen i 6. linje skal derfor måske hellere ændres til:

“... som udgangspunkt ikke skal fastsættes samvær...” i stedet for

“... som udgangspunkt ikke skal træffes afgørelse om samvær...”

(Kompetencen til at træffe afgørelse ligger ikke i kommunalbestyrelsen)

I afsnit 8 stilles der kravet om at overgrebene skal godtgøres med “den fornødne sikkerhed”. Det er en meget vanskelig angivelse at administrere.

Punkt 10.

§ 71, stk. 4

Det bør overvejes, om der yderligere skal henvises til § 123 (“...kontrol af brevveksling, telefonsamtaler m.v. ...”) i sidste led.

Medmindre udgangspunktet i disse sager er afbrydelse af samvær, bør rækkefølgen i forhold til de beskrevne tiltag overvejes.

I den kommende § 71, stk. 5 skal der udover en henvisning til stk. 2 og 3 også henvises til det nye stk. 4 (det må formodes, at der også skal kunne træffes afgørelse efter det nye stk. 4 under en § 51-undersøgelse)

I det kommende § 71, stk. 5 skal der udover en henvisning til stk. 3 også henvises til det nye stk. 4 (det må formodes, at der også skal kunne træffes afgørelse efter det nye stk. 4 som en foreløbig afgørelse efter § 75)

Det må antages, at det med ændringen af § 71 også er hensigten, at der skal være de samme muligheder i forbindelse med overgrebssager for at træffe afgørelse om kontrol med brevveksling mv. efter § 123, stk. 2? Hvis det er hensigten, at der i denne type sager skal ske kontrol, bør det fremgå tydeligt af § 71, stk. 4.

Punkt 11.

§ 74, stk.1, nr. 8

Ingen bemærkninger

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Til nr. 11

I 5. linie må "72, stk. 2" skulle være "71, stk.2".

Punkt 12

§142

Ingen bemærkninger

Punkt 13.

§ 153, stk. 1

Ingen bemærkninger

Punkt 14

§ 153, stk. 3

Ingen bemærkninger

Punkt 15 og 16.

§§ 155 og 155a

Det forslås, at den centrale registrering af underretninger udover underretninger efter servicelovens § 152-4 også omfatter de underretninger, som kommunerne modtager fra politiet i medfør af bekendtgørelse om underretning af kommunen om afhøring af sigtede under 18 år (Bekg. Nr. 803 af 28/06/2010).

Vi skal foreslå, at ordene "over for barnet eller den unge" slettes i § 155, stk. 2, sidste punktum. Vi bemærker, at foranstaltninger i servicelovens terminologi iværksættes overfor forældremyndighedsindehaver, og ikke overfor barnet/den unge.

Vi skal foreslå, at ordlyden ""allerede har iværksat foranstaltninger" i § 155a, stk. 1. 1. punktum, erstattes med "allerede har iværksat, overvejer eller har overvejet iværksættelse af foranstaltninger". Vi har i den forbindelse lagt til grund, at man ikke har tiltænkt en begrænsning af sagerne til de sager, hvor der er iværksat foranstaltninger, men at genvurderingen tillige skal finde sted i verserende sager, hvor man eventuelt har valgt ikke at iværksætte foranstaltninger.

Er "overfor" i § 155a stk. 1, 1. punktum ikke kommet med ved en fejl/overflødig?

Vi skal foreslå, at henvisningen i § 155 a stk. 2, 1. punktum, "efter § 155, stk. 1" erstattes med "efter §§ 152 - 154".

Vi skal til § 155 a, stk.. 2, 4. punktum, bemærke, at man bør overveje, hvorvidt man vil foretage samtale uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver i de tilfælde hvor overgreb er begået af en forælder uden forældremyndighed.

Vi foreslår i den forbindelse, at man kunne overveje følgende formulering:

"Ved underretning om overgreb mod et barn eller en ung fra en forældremyndighedsindehaver side, skal samtalen finde sted uden samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden og uden dennes tilstedeværelse"

Vi foreslår endelig, at reglerne for behandling indkomne underretninger samles i 2 bestemmelser, 1 vedr. "nye" underretninger og 1 vedr. underretninger i verserende sager.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Til nr. 15

Det er i afsnit 7, 2. sætning anført, at "Bestemmelsen retter sig mod de tilfælde, hvor kommunen modtager en underretning med en alvorlig bekymring, eksempelvis...."

Dette kan læses, som at det **kun** er i **disse tilfælde**, at der inden for 24 timer skal foretages en vurdering af, om barnets eller den unges er i fare, således at der straks skal iværksættes en indsats.

Dette har vel ikke være hensigten, jf. ordlyden af forslaget til § 155, stk. 2.

Punkt 17.

§ 181, stk. 2

Ingen bemærkninger

Punkt 18.

§ 195 a

Ingen bemærkninger

Punkt 19.

§ 196, stk. 2, 3. pkt.

Ingen bemærkninger

Lovforslagets § 2

Ingen bemærkninger

Med venlig hilsen

Lone Strömngren

Social- og Integrationsministeriet

Att.: Maja Marker (mma@sm.dk).

Bredgade 25, opg. F, 4.sal
1260 København K

Tlf. 4185 1344
www.udsatte.dk
E-mail: post@udsatte.dk
J.nr.

29. januar 2013

Vedr. høring af forslag til lov om beskyttelse af børn mod overgreb m.v.

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen.

Mange socialt udsatte voksne har haft en traumatisk barndom, hvor de ikke fik den fornødne støtte og hjælp. Overgreb, svigt og mistrivsel i barndommen kan være en væsentlig årsag til, at de ikke får eller mister fodfæstet i livet som voksne. Det er derfor vigtigt, at der gøres noget for at forbedre den støtte og indsats, det offentlige system skal give børn og unge, hvor der er begrundet mistanke om overgreb og mistrivsel. Rådet for Socialt Udsatte vil derfor udtrykke opbakning til lovforslaget.

Rådet for Socialt Udsatte finder det i bemærkningerne til lovforslaget meget underbelyst, at de sociale myndigheder skal være meget opmærksomme på, om tegn på mistrivsel hos barnet eller den unge skyldes manglende muligheder i familien, som skal afhjælpes med en social indsats, eller egentlige overgreb. Lovforslaget bør ikke føre til, at de sociale myndigheder nedtoner opmærksomheden på, at udsatte børn ofte lever i en social udsat familie, der har behov for en helhedsorienteret og omfattende støtte for at komme til at fungere som familie.

Med venlig hilsen

Jann Sjursen
Formand

